

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social pension og forskellige andre love
(Ophør af udbetaling af forsørgelsesydelse til anbringelses- og behandlingsdømte)

Beskæftigelsesministeriet

§ 1

I lov om social pension, jf. lovbekendtgørelse nr. 1123 af 21. oktober 2024 som ændret ved [§ x i] lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:

1. I § 14 a, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »jf. dog stk. 2«: », § 45, stk. 3, og § 46, stk. 4«, og i § 14 a, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »nødvendig«: », jf. dog § 45, stk. 3, og § 46, stk. 4«.

2. I § 34, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 46« til: »§§ 45-46«, og i § 34, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »arresthus«: »eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom«.

3. Efter § 44 indsættes:

»§ 45. Anvendes en foranstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., over for en person, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, samt anbringes eller indlægges personen på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes. Fik pensionisten inden anbringelsen eller indlæggelsen udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, får udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode på op til 6 måneder fra indlæggelsestidspunktet. Perioden kan herefter forlænges efter en konkret vurdering.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at folkepensionister, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold efter § 14, stk. 1, 2. pkt.

Stk. 4. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, og som modtager pension efter denne lov. Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Stk. 5. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 4 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Stk. 6. Udbetaling Danmark skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter stk. 4, hvis Udbetaling Danmark stopper pensionen i forbindelse med en indlæggelse, jf. stk. 1, og når Udbetaling Danmark igangsætter pensionen i forbindelse med udskrivning.«

4. I § 46, stk. 2, 1. pkt., udgår: »af pensionen«, og § 46, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

5. I § 46, stk. 3, ændres »efterbetales den del af« til: »efterbetaler Udbetaling Danmark«, og som 2. pkt. indsættes: »Beløb udbetalt efter stk. 2 skal tilbagebetales til kommunen.«

6. I § 46 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at folkepensionister, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold efter § 14, stk. 1, 2. pkt.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

7. I § 46, stk. 4, der bliver stk. 5, udgår »og 2«.

8. I § 46 stk. 5, nr. 1, der bliver stk. 6, nr. 1, ændres »stk. 1« til: »§ 45, stk. 1, og § 46, stk. 1«.

9. I § 48 f ændres »40, 41 a« til: »34, 40, 41 a, 45«.

10. I § 52, stk. 2, 1. pkt., ændres »og helbredstillæg efter § 14 a« til: »helbredstillæg efter § 14 a, husleje efter § 45, stk. 2, og § 46, stk. 2, og helbredsudgifter efter § 45, stk. 3, og § 46, stk. 4,«.

§ 2

I lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 1033 af 2. september 2024, som ændret senest ved [§ x i] lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:

1. I § 18, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »jf. dog stk. 2«: », § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4«, og i § 18, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »nødvendig«: », jf. dog § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4«.

2. I § 34, stk. 1, 1. pkt., ændres »§ 45« til: »§§ 44 b - 45«, og i § 34, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »arresthus«: »eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom«.

3. Efter § 44 a indsættes:

»§ 44 b. Anvendes en foranstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., over for en person, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, samt anbringes eller indlægges personen på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes. Fik pensionisten inden anbringelsen eller indlæggelsen udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, får udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode på op til 6 måneder fra indlæggelsestidspunktet. Perioden kan herefter forlænges efter en konkret vurdering.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af personens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 18, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens økonomiske forhold efter § 17, stk. 2, 2. pkt.

Stk. 4. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, og som modtager pension efter denne lov. Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Stk. 5. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 4

UDKAST

og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Stk. 6. Udbetaling Danmark skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter stk. 4, hvis Udbetaling Danmark stopper pensionen i forbindelse med en indlæggelse, jf. stk. 1, og når Udbetaling Danmark igangsætter pensionen i forbindelse med udskrivning.«

4. I § 45, *stk. 2, 1. pkt.*, udgår: »af pensionen«, og § 45, *stk. 2, 2. pkt.*, ophæves.

5. I § 45, *stk. 3*, ændres »efterbetales den del af« til: »efterbetaler Udbetaling Danmark«, og som 2. *pkt.* indsættes: »Beløb udbetalt efter stk. 2 skal tilbagebetales til kommunen.«

6. I § 45 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af personens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 18, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens økonomiske forhold efter § 17, stk. 2, 2. pkt.«

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 5-7.

7. I § 45, *stk. 4*, der bliver stk. 5, udgår »og 2«.

8. I § 45, *stk. 6, nr. 1*, der bliver stk. 7, nr. 1, ændres »stk. 1 og 5« til: »§ 44 b, stk. 1, og § 45, stk. 1 og 5«.

9. I § 50, *stk. 3, 1. pkt.*, ændres »og helbredstillæg efter § 18« til: »helbredstillæg efter § 18, husleje efter § 44 b, stk. 2, og § 45, stk. 2, og helbredsudgifter efter § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4,«.

§ 3

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 808 af 25. juni 2024, som ændret senest ved [§ x i] lov nr. 707 af 20. juni 2025, foretages følgende ændringer:

1. I § 10 a indsættes som *stk. 3-5*:

»*Stk. 3.* En psykiatrisk afdeling skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., og som mod-

tager ydelser efter denne lov. Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Stk. 4. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 2, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 3 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Stk. 5. Kommunen skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter stk. 3, hvis kommunen stopper en ydelse efter denne lov i forbindelse med en indlæggelse, og hvis kommunen igangsætter en ydelse efter denne lov i forbindelse med udskrivning.«

2. I § 25 a, stk. 4, indsættes efter »fængsel«: »eller udskrives efter en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt.«, og 4 steder efter »løsladelsen« indsættes: »eller udskrivelsen«.

§ 4

I lov om individuel boligstøtte, jf. lovbekendtgørelse nr. 229 af 12. februar 2021, som ændret senest ved § 13 i lov nr. 1703 af 30. december 2024, foretages følgende ændring:

1. I § 5 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler for, hvornår ansøgeren anses for at benytte en bolig her i landet til helårsbeboelse og et medlem af husstanden, jf. § 7, stk. 1, anses for at have fast ophold i boligen, når personen er straffri, jf. straffelovens §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, eller personen er i forvaring, er varetægtsfængslet eller er indsat til afsoning af en straf.«

§ 5

I lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 21. januar 2019, som ændret bl.a. ved [§ x i] lov nr. ... af ... og senest ved [§ x i] lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, nr. 3, ændres »er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder« til: »ud over 3 måneder er indsat i institutioner under kriminalforsorgen eller er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69,«.

2. I § 2, stk. 1, nr. 5, § 4, stk. 3, nr. 5 og § 4, stk. 5, ændres »§ 46« til: »§§ 45-46«.

3. I § 3 ændres »§ 2, nr. 1, nr. 2, eller nr. 3« til: »§ 2, stk. 1, nr. 1-3«.

4. I § 8, stk. 7, ændres »Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3« til: »kriminalforsorgen eller er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 3«, og to steder indsættes efter »den indsattes«: », anbragtes eller indlagtes«.

§ 6

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2026.

Stk. 2. For en person, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som modtog pension efter gældende regler i lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig eller almindelig førtidspension m.v. eller ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, finder loven først anvendelse, når personen fra den relevante myndighed har fået et varsel på 3 måneder om, at en ydelse stoppes.

Stk. 3. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 2, skal inden den 1. marts 2026 give oplysninger til kommunen om personnummer på personer, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragte eller indlagte på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som modtager pension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller ydelser efter lov om aktiv socialpolitik. Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

UDKAST

Stk. 4. Den psykiatriske afdeling, jf. stk. 2, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 3 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse	
1.	Indledning
2.	Lovforslagets baggrund
3.	Lovforslagets hovedpunkter
3.1.	Ophør af udbetaling af forsørgelsesydelse til retspsykiatriske patienter
3.1.1.	Målgruppen for lovforslaget
3.1.1.1.	Gældende ret
3.1.1.2.	[Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.1.2.	Ophør af udbetaling af pension og kontanthjælp
3.1.2.1.	Gældende ret
3.1.2.1.1.	Pension og kontanthjælp
3.1.2.1.2.	Udgifter til husleje m.v.
3.1.2.1.3.	Beløb til personlige fornødenheder
3.1.2.1.4.	Behandlingsudgifter og personligt tillæg
3.1.2.2.	Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.1.3.	Underretning mellem relevante myndigheder
3.1.3.1.	Gældende ret
3.1.3.2.	Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.2.	Ændringer i anden lovgivning
3.2.1.	Ændringer i lov om individuel boligstøtte
3.2.1.1.	Gældende ret
3.2.1.2.	Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3.2.2.	Ændringer i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag
3.2.2.1.	Gældende ret

3.2.2.2.	Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
3..3.	Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven
4.	Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4.1.	Økonomiske konsekvenser for det offentlige
4.2.	Implementeringskonsekvenser
5.	Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6.	Administrative konsekvenser for borgerne
7.	Klimamæssige konsekvenser
8.	Miljø- og naturmæssige konsekvenser
9.	Forholdet til EU-retten
10.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.
11.	Sammenfattende skema

1. Indledning

Formålet med dette lovforslag er at udmønte delaftale til reformen af beskæftigelsesindsatsen om at ensrette reglerne for udbetaling af forsørgelsesydelse i retspsykiatrien mest muligt med de regler, der gælder for indsatte og varetægtsfængslede i fængsler og arresthuse, indgået af regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Radikale Venstre den 9. april 2025.

Aftalepartierne ønsker at harmonisere og skabe et mere ensartet ydelsessystem for de personer, som modtager forsørgelsesydelse under afsoning. Derfor ensrettes reglerne mest muligt, således at patienter dømt til anbringe eller behandling ikke længere har mulighed for at modtage forsørgelsesydelse i form af social pension og kontanthjælp, mens de er anbragt i retspsykiatrien. På den måde ensrettes reglerne for udbetaling af forsørgelsesydelse mest muligt med de regler, som allerede gælder for indsatte og varetægtsfængslede i fængsler og arresthuse.

Aftalen er indgået som en delaftale til reformen af beskæftigelsesindsatsen og frigiver et samlet provenu på 145 mio. kr. årligt, der skal bidrage til at tilvejebringe varige udgiftsbesparelser i beskæftigelsessystemet.

2. Lovforslagets baggrund

Med de nuværende ydelsesregler er der væsentlige forskelle i forsørgelsesgrundlaget for personer, som opholder sig i fængsler eller arresthuse, og personer, som er dømt til behandling på en psykiatrisk afdeling. Hvis en

ydelsesmodtager varetægtsfængsles eller indsættes til strafafsoning i et fængsel eller arresthus, ophører udbetalingen af forsørgelsesydelsen.

Der findes ikke tilsvarende regler for ydelsesmodtagere i retspsykiatrien, som fortsat kan få udbetalt deres forsørgelsesydelser i form af social pension eller kontanthjælp. Ydelsesmodtagere, der indlægges i retspsykiatrien, har således et betydeligt højere rådighedsbeløb sammenlignet med personer, som er varetægtsfængslede eller afsoner i fængsler og arresthuse.

Det foreslås derfor at stoppe udbetalingen af social pension og kontanthjælp for bestemte målgrupper i retspsykiatrien under indlæggelsen.

Målgruppen for lovforslaget er personer, der idømmes en anbringelsesdom eller en behandlingsdom.

Lovforslaget omfatter ikke personer, der er dømt til ambulant behandling med mulighed for indlæggelse, og personer anbragt i varetægtssurrogat. Dette skyldes, at anbringelses- og behandlingsdømte oftest er indlagt i længere tid ad gangen, mens der for dømte til ambulant behandling med mulighed for indlæggelse og personer anbragt i varetægtssurrogat ofte vil være tale om ophold af kortere varighed og uden en fast tilknytning til retspsykiatrien.

Lovforslaget medfører, at anbringelses- og behandlingsdømte ikke længere vil have ret til social pension og kontanthjælp under deres indlæggelse i retspsykiatrien. Patienterne vil dog, såfremt betingelserne er opfyldt herfor, have mulighed for hjælp til andre ydelser som f.eks. boligstøtte, hjælp til dækning af huslejudgifter, børnetilskud, hjælp til helbredsudgifter mv.

Det gælder for varetægtsfængslede og afsonere i arresthuse og fængsler, at de har ret til - og i nogle tilfælde pligt til - at arbejde. Det betyder, at de har mulighed for at tjene et vist beløb til personlige fornødenheder i forbindelse med deres ophold. Dette er ikke muligt i retspsykiatrien. Aftalepartierne er derfor enige om, at de anbringelses- og behandlingsdømte skal have en løbende udbetaling af et månedligt beløb til personlige fornødenheder under indlæggelse.

Udbetaling af social pension (folkepension, førtidspension, seniorpension og tidlig pension) og kontanthjælp stoppes med lovforslaget for kommende anbringelses- og behandlingsdømte pr. den 1. januar 2026. Personer i målgruppen, der er indlagt ved lovens ikrafttræden, varsles om ændring af reglerne om udbetaling af forsørgelsesydelser med henblik på, at pensionen eller kontanthjælpen stoppes fra den 1. juli 2026.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Ophør af udbetaling af forsørgelsesydelse til retspsykiatriske patienter

3.1.1. Målgruppe for lovforslaget

3.1.1.1. Gældende ret

Efter straffelovens § 16, stk. 1, straffes personer, der på gerningstiden var utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles hermed, ikke. Tilsvarende gælder personer, der var mentalt retarderede i højere grad. Befandt gerningsmanden sig som følge af indtagelse af alkohol eller andre rusmidler forbigående i en tilstand af sindssygdom eller i en tilstand, der må ligestilles hermed, kan straf dog pålægges, når særlige omstændigheder taler for det.

Personer, der på gerningstiden var mentalt retarderede i lettere grad, straffes ikke, medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf. Tilsvarende gælder personer, der befandt sig i en tilstand, som ganske må ligestilles med mental retardering. Der henvises til straffelovens § 16, stk. 2.

Det følger af straffelovens § 68, at hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, kan retten træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Såfremt mindre indgribende foranstaltninger som tilsyn, bestemmelser vedrørende opholdssted eller arbejde, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes på psykiatrisk afdeling, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller under tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Anbringelse i forvaring kan ske under de betingelser, der er nævnt i § 70.

Personer, der efter straffelovens § 16 er straffri, eller ved den strafbare handling foretog sig i en tilstand betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan idømmes en foranstaltningsdom, jf. straffelovens §§ 68 og 69.

For personer, der har begået en strafbar handling, og efter dennes foretagelse, men før dom er afsagt, er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 69 nævnte art, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 og 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes, jf. straffelovens § 73.

Endelig følger det af § 1 i lov om retspsykiatrisk behandling m.v., at regionsrådene har pligt til på deres psykiatriske sygehuse eller sygehusafdelinger at modtage personer, der efter retskendelse skal indlægges til mentalundersøgelse, der i henhold til dom eller kendelse skal anbringes i psykiatrisk sygehus eller på anden måde undergives psykiatrisk behandling, der efter Justitsministeriets eller overøvrighedens bestemmelse skal anbringes på psykiatrisk sygehus, eller personer, der som vilkår for prøveløsladelse eller tiltalefrafald, skal undergives psykiatrisk behandling.

Personer, der idømmes en dom til behandling, vil – afhængig af dommens karakter – enten blive anbragt eller modtage behandling på en retspsykiatrisk afdeling eller vil modtage ambulant behandling.

De personer, der idømmes en dom til behandling i retspsykiatrien, vil i hovedreglen blive placeret enten i institutioner eller retspsykiatriske afdelinger mv, som hører under hhv.

1. regionerne, jf. straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt. (psykisk syge), § 16, stk. 1, 3. pkt. (abnorm rus), eller § 69 (mangelfuldt udviklede m.v.) eller
2. kommunerne, jf. straffelovens § 16, stk. 1, 2. pkt. (mentalt retarderede i højere grad), § 16, stk. 2 (mentalt retarderede i lettere grad), eller § 69 (mangelfuldt udviklede m.v.).

Personer, der idømmes en dom til anbringelse, og som har et vidtgående psykisk handicap, vil blive placeret i et botilbud (f.eks. Kofoedsminde) af kommunen, jf. serviceloven § 108. Ved f.eks. placering i botilbud efter servicelovens § 108 betaler den retspsykiatriske patient selv for en del af opholdet, herunder f.eks. for husleje samt udgifter til andre fornødenheder.

Regionerne har pligt til at modtage personer, der efter retskendelse skal indlægges til mentalundersøgelse, og personer, der i henhold til dom eller kendelse skal anbringes på psykiatrisk sygehus eller på anden måde undergives psykiatrisk behandling, jf. § 1, stk., nr. 1 og 2, i lov om psykiatrisk behandling m.v.

Arrestanter kan anbringes eller overføres til en psykiatrisk afdeling, hvis der under en varetægtsfængsling fremkommer oplysninger om, at den sigtede kan have en psykisk lidelse og skal udredes herfor. Der vil i disse tilfælde ikke være tale om retspsykiatriske patienter, men om personer anbragt i varetægtssurrogat, der eventuelt modtager behandling under anbringelsen. Personer, der er anbragt i varetægtssurrogat, vil ofte få ophold af kortere varighed.

Personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt. (psykisk syge), § 16, stk. 1, 3. pkt. (abnorm rus), eller § 69 (mangelfuldt

udviklede m.v.), idømmes en dom til behandling og placeres på en psykiatrisk afdeling i medfør af straffelovens § 68, 2. pkt., eller § 69, jf. § 68, 2. pkt., kan idømmes tre overordnede typer af domme til behandling i retspsykiatrien;

Anbringelsesdom:

Personer, der idømmes en anbringelsesdom, lider af psykisk sygdom (eller en tilstand, der kan sidestilles hermed) og frembyder en sådan fare for sikkerheden, at den dømte ikke kan udskrives uden retskendelse. Der vil ofte være tale om dømte, som har begået mere alvorlig kriminalitet. Der kan enten idømmes dom til anbringelse i en psykiatrisk afdeling eller på Sikringsafdelingen.

Behandlingsdom:

Personer, der idømmes en behandlingsdom, lider af psykisk sygdom (eller en tilstand, der kan sidestilles hermed), og der er tungtvejende behandlingshensyn. Ved denne type dom er sikkerhedshensyn dog ikke så påtrængende, at udskrivning kun bør kunne ske ved retskendelse (som ved anbringelsesdomme). Som udgangspunkt indledes behandlingen med indlæggelse i psykiatrien med mulighed for udskrivelse/genindlæggelse undervejs i behandlingsforløbet. Overlægen træffer beslutning om udskrivelse/genindlæggelse, evt. i samråd med kriminalforsorgen.

En dom til ambulant behandling evt. med mulighed for indlæggelse:

Personer, der idømmes dom til ambulant behandling, eventuelt med mulighed for indlæggelse, lider af psykisk sygdom (eller en tilstand, der kan sidestilles hermed), men til forskel fra behandlingsdomme vurderes det, at behandlingen som udgangspunkt kan foregå uden behov for indlæggelse. Dommen kan dog være med mulighed for indlæggelse undervejs, hvilket overlægen, eventuelt i samråd med kriminalforsorgen, træffer afgørelse om.

Ovenstående domstyper kan tilsvarende anvendes over for personer, som på gerningstiden befandt sig som følge af indtagelse af alkohol eller andre rusmidler forbigående i en tilstand af sindssygdom eller i en tilstand, der må ligestilles hermed, jf. straffelovens § 16, stk. 1, 3. pkt.

Ligeledes kan retten træffe bestemmelse om ovenstående foranstaltninger efter straffelovens § 68, 2. pkt., for personer, der er omfattet af straffelovens § 69 i stedet for at idømme straf, hvis det findes formålstjenligt.

Endeligt kan domstypeme anvendes over for personer, der har begået en strafbar handling, og efter dennes foretagelse, men før dom er afsagt, er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 69 nævnte art, og retten finder det formålstjenligt, at foranstaltninger efter § 68 eller §

69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes, jf. straffelovens § 73.

3.1.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Personer, der er idømt en anbringelses- eller behandlingsdom, er oftest indlagt i længere tid ad gangen i retspsykiatrien, mens der for personer, der er dømt til ambulant behandling med mulighed for indlæggelse og personer anbragt i varetægtssurrogat, ofte vil være tale om ophold af kortere varighed.

Det foreslås derfor, at målgruppen, der skal være omfattet af forslaget om at stoppe udbetalingen af social pension efter pensionslovgivningen og kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, skal være personer, der er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling, herunder på Sikringsafdelingen, som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., og som af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt. (psykisk syge), § 16, stk. 1, 3. pkt. (abnorm rus) eller § 69 (mangelfuldt udviklede m.v.).

Personer, som af retten findes at være kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i straffelovens § 16 eller § 69 nævnte art i tiden mellem den strafbare handling og endelig dom, og hvor retten træffer bestemmelse om, at der skal anvendes en foranstaltning efter § 68, 2. pkt., foreslås ligeledes omfattet af lovforslaget.

Dette vil betyde, at personer med et vidtgående psykisk handicap, der idømmes en dom til anbringelse, og som følge heraf placeres i et botilbud, jf. serviceloven § 108, ikke vil blive omfattet. Disse retspsykiatriske patienter betaler selv for en del af deres ophold samt for andre personlige fornødenheder og vil derfor efter forslaget fortsat have ret til at få udbetalt deres forsørgelsesydelse under deres indlæggelse i retspsykiatrien.

Derudover foreslås det, at de personer, der skal være omfattet af forslaget om stop af udbetaling af ydelser efter lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om aktiv socialpolitik, er personer, der idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom, idet disse personer ofte er anbragt i flere år og ikke har udgifter til kost og logi under deres indlæggelse i retspsykiatrien.

Dette vil betyde, at personer, der er dømt til ambulant behandling, eventuelt med mulighed for indlæggelse, og personer, der er anbragt i varetægtssurrogat, ikke omfattes af forslaget. Det skyldes, at disse personer i udgangspunktet er anbragt i kortere perioder og dermed ikke har fast tilknytning til retspsykiatrien. Disse patienters ret til forsørgelsesydelser ændres ikke, da de typisk fortsat vil have udgifter til kost og logi.

3.1.2. Udbetaling og stop af pension og kontanthjælp

3.1.2.1. Gældende ret

3.1.2.1.1. Pension og kontanthjælp

Det fremgår af § 46, stk. 1, i lov om social pension, at indsættes en person, som modtager pension, til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes. Dette gælder for udbetalingen af folke- førtids- og seniorpension efter lov om social pension. Af § 48 f i lov om social pension fremgår det, at personer, der modtager tidlig pension, også er omfattet af § 46.

Hvis pensionisten inden indsættelse i fængsel eller arresthus fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor strafafsoningen påbegyndes.

Pensionen udbetales igen med virkning fra 1. måned, før afsoningen ophører, hvis pensionen udbetales bagud. Hvis pensionen udbetales forud, genoptages udbetalingen med virkning fra opholdets ophør.

Tilsvarende fremgår det af § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at indsættes en person, som modtager førtidspension efter reglerne fra før 1. januar 2003, til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes.

Efter § 46, stk. 5, i lov om social pension og § 45, stk. 6, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kan beskæftigelsesministeren bl.a. fastsætte nærmere regler om udbetaling af pension til personer, der har ophold i fængsel, arresthus eller boformer m.v. efter § 107, stk. 2, §§ 108-110 eller § 192 i lov om social service.

Bemyndigelsen er udmøntet i kapitel 10 i bekendtgørelse nr. 1207 af 22. november 2024 om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension) og bekendtgørelse nr. 1195 af 21. november 2024 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Efter § 45 i bekendtgørelse nr. 1207 og § 47 i bekendtgørelse nr. 1195 kan personer, der bliver omfattet af en foranstaltning som nævnt i § 46, stk. 1, i lov om social pension eller § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., tilkendes pension efter loven.

Det fremgår af bekendtgørelserne, at hvis udbetalingen af pension er ophørt efter § 46, stk. 1, i lov om social pension eller § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., gælder inddragelsen hele pensionen. Pensionen anses dog ikke for bortfaldet, og

personen bibeholder sin status som pensionist. Pensionen udbetales således igen ved løsladelsen.

Efter en inddragelse udbetales pensionen igen med virkning fra 1. måned før opholdets ophør, jf. § 48, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1207 og § 50, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1195. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra datoen for opholdets ophør. Pensionsudbetalingen genoptages ikke, hvis opholdet ophører med henblik på kortvarigt ophold uden for de foranstaltninger, der er nævnt i § 46, stk. 1, i lov om social pension eller § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Efter § 46 a, stk. 1, i lov om social pension ophører udbetaling af pension for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er varetægtsfængslet, politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling, eller der foreligger en varetægtsfængslingskendelse. Efter § 46 a, stk. 2, ophører pensionen endvidere for personer, som bevidst unddrager sig straffuldbydelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 327 af 18. maj 2005 om ophør af udbetaling af social pension og andre ydelser ved unddragelse af strafforfølgning eller straffuldbydelse, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70 (behandling, anbringelse eller forvaring) i den forbindelse anses som anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse. Der henvises til afsnit 2.1. i de almindelige bemærkninger til L 31, forslag til lov om ændring af lov om social pension og andre love.

Det fremgår af § 29 i lov om aktiv socialpolitik, at beskæftigelsesministeren uanset reglerne i §§ 16-20, 26, 30-33 og 81-87 kan fastsætte regler om hjælp til 1) personer, hvis forsørgelse helt eller delvis dækkes af det offentlige efter anden lovgivning, 2) personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus, og 3) personer, der er anbragt i varetægts-surrogat, eller som efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital eller anden institution.

Bemyndigelsesbestemmelsen er anvendt til ved bekendtgørelse nr. 759 af 18. juni 2025 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus at fastsætte regler om indsattes ret til hjælp.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 1, at personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus, alene kan få udbetalt hjælp med de beløb, som fremgår af bekendtgørelsen.

Efter § 10 a, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik, skal kriminalforsorgen underrette kommunen, hvis kriminalforsorgen får formodning om, at en person, der er frihedsberøvet som følge af et strafbart forhold, modtager ydelser efter kapitlerne 4, 6 a-6 c eller 7 i lov om aktiv socialpolitik.

Efter bestemmelsens stk. 2 skal politiet eller kriminalforsorgen underrette kommunen, når myndighederne får formodning om, at en person modtager ydelser efter kapitel 4, 6 a-6 c eller 7 i loven, hvis 1) den pågældende bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor a) den pågældende er varetægtsfængslet, b) politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling eller c) der foreligger en varetægtsfængslingskendelse, eller 2) den pågældende bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

I disse tilfælde vil kommunen undersøge sagen og standse udbetaling af ydelsen. Det betyder, at kontanthjælpen stoppes, når en person varetægtsfængsles eller indsættes til afsoning, idet de ikke længere opfylder betingelserne for at modtage kontanthjælp.

Det bemærkes, at det er selve afsoningen, hensættelsen i varetægt eller idømmelsen af andre retsfølger, der er afgørende for, om en person er omfattet af regler fastsat i medfør af § 29 i lov om aktiv socialpolitik, og personen derfor kan modtage hjælp, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Det vil sige, at personen hverken har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne. Pensionister, der er omfattet af § 46 i lov om social pension og § 45 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som får stoppet pensionen, men som f.eks. kan modtage hjælp i form af helbredstillæg og personligt tillæg efter pensionslovens regler under en indsættelse, kan ikke få hjælp efter reglerne, som er fastsat i medfør af § 29 i lov om aktiv socialpolitik. Dette skyldes, at reglerne i lov om aktiv socialpolitik, herunder regler fastsat i medfør af lov om aktiv socialpolitik, er subsidiaire i forhold til andre muligheder for hjælp.

Efter Ankestyrelsens praksis kunne en pensionist, som ikke kunne få hjælp efter § 46 i pensionsloven, dog være omfattet af retten til hjælp efter § 29 i lov om aktiv socialpolitik, hvis pågældende opfyldte betingelserne.

Der er ikke i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. fastsat regler om stop af udbetalingen af folke-, førtids-, senior- og tidlig pension til personer, der bliver dømt til anbringelse eller behandling, og som anbringes eller indlægges i retspsykiatrien.

Der er heller ikke med hjemlen i § 29 i lov om aktiv socialpolitik fastsat regler om hjælp til personer, der efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital eller anden behandlingsinstitution. Disse personer er derfor ikke afskåret fra at modtage kontanthjælp efter loven. Det er dog en betingelse, at personen opfylder de almindelige betingelser for at modtage kontanthjælp. Det indebærer bl.a., at personen selv og en eventuel ægtefælle ikke må have indtægter eller formue, som kan dække det økonomiske behov. Dette følger af § 11, stk. 2, og §§ 14 og 30 i lov om aktiv socialpolitik.

Når kommunen beregner personens behov for kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik, fratrækkes ansøgerens og ægtefællens indtægter som udgangspunkt i hjælpen. Efter § 33, stk. 1, nr. 6, 1. pkt., i lov om aktiv socialpolitik foretager kommunen ikke fradrag i hjælpen for værdien af kost m.v. under indlæggelse på sygehus eller lignende behandlingsinstitution. Hvis sygehusopholdet har varet i mere end 3 måneder, kan der dog, jf. bestemmelsens 2. pkt., foretages fradrag svarende til den besparelse, der er en følge af indlæggelse.

Det er udgangspunktet, at en kontanthjælpsmodtager skal opfylde alle almindelige betingelser for at modtage kontanthjælp, herunder også betingelsen om at stå til rådighed for arbejde eller uddannelse. Hvis en kontanthjælpsmodtager indlægges, vil denne blive fritaget for rådighedsforpligtelsen på grund af indlæggelsen, idet man ikke skal stå til rådighed, når man ikke er i stand til det – f.eks. på grund af sygdom, herunder indlæggelse som følge af sygdom.

3.1.2.1.2. Udgifter til husleje mv.

Efter § 46, stk. 2, i lov om social pension og § 45, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at personer, der er indsat i fængsel og arresthus af pensionen få udbetalt et beløb til dækning af husleje mv., hvis der er rimelig udsigt til, at personen vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring seks måneder efter, at strafafsoningen eller varetægtsfængslingen er påbegyndt.

Beløbet udbetales af den stoppede pension. Udbetaling Danmark overfører derfor efter gældende regler beløbet til kommunen.

Under varetægtsfængsling kan perioden på seks måneder forlænges. Efterfølges varetægtsfængslingen ikke af en domfældelse, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Det fremgår af vejledning nr. 53 af 31. august 2007 om folkepension efter lov om social pension og vejledning nr. 54 af 31. august 2007 om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at beløbet efter en konkret vurdering kan ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendoms-skatte og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighe-derne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo. Beløbet afholdes af pensionen og kan derfor ikke overstige denne, men der kan eventuelt udbetales hjælp i form af personligt tillæg til pågældende, hvis der er et særligt behov herfor.

Herudover er der med hjemmel i § 29 i lov om aktiv socialpolitik ved be-kendtgørelse nr. 759 af 18. juni 2025 om hjælp til personer, der er vare-tægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus fastsat regler om, at kommunen kan yde hjælp til dækning af rimelige boligudgif-ter, indtil personen løslades. Det er en betingelse, at kommunen vurderer, at boligen bør bevares af hensyn til den indsattes benyttelse heraf under ud-gang eller efter løsladelsen. Hvis den forventede afsoningstid overstiger 6 måneder, skal kommunen undersøge, om den indsattes boligbehov kan dæk-kes på anden måde end ved hjælp til boligudgifterne, f.eks. ved fremleje eller ved, at der på anden måde sikres den indsatte en bolig ved løsladelsen. Hvis der ikke ydes hjælp til løbende boligudgifter, og der er tale om en læn-gerevarende dom, kan kommunen i særlige tilfælde yde hjælp til opbevaring af møbler og andet bohav, hvis der skønnes at være behov herfor af hensyn til den indsattes tilværelse efter løsladelsen. For personer, der er varetægts-fængslede, ydes hjælp til dækning af en rimelig boligudgift normalt, indtil der er faldet endelig dom i sagen.

Endvidere kan kommunen yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der er nødvendige for den indsattes tilværelse efter løsladelsen, hvis betin-gelserne i § 81 i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt, herunder hjælp til indbo ved etablering af ny bolig. Hvis betingelserne i § 85, stk. 2, i lov om aktiv socialpolitik er opfyldt, kan der også ydes hjælp til en ny bolig.

Bekendtgørelsen indeholder desuden regler om, at:

- når en indsat inden afsoningen har deltaget i den faktiske forsørgelse af et barn, og forsørgelsen under afsoningen overtages af en person, der modta-ger kontanthjælp, kan kommunen, hvis der skønnes at være behov herfor, yde hjælp til den indsatte til forsørgelse af barnet. Hjælpen kan højst svare til normalbidraget og er betinget af, at den indsatte faktisk bidrager til for-sørgelsen med et beløb, der mindst svarer til den ydede hjælp. Indsatte, der er sat i bidrag, er ikke omfattet af reglen,

- kommunen kan yde hjælp til dækning af udgifter ved samvær med børn under 18 år efter reglerne i lov om aktiv socialpolitik, og
- når den indsattes ægtefælle er berettiget til kontanthjælp, beregnes hjælpen til den pågældende ægtefælle som til en enlig.

Der er ikke i lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller i medfør af lov om aktiv socialpolitik fastsat regler om udbetaling af hjælp til dækning af husleje mv. til personer, der bliver dømt til behandling, og som anbringes eller indlægges i retspsykiatrien, da de efter gældende regler ikke er afskåret fra at modtage ydelser efter de nævnte love under indlæggelsen.

3.1.2.1.3. Beløb til personlige fornødenheder

Det fremgår af sundhedslovens § 91, at indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at sygehusvæsenet og tilknyttede institutioner udbetaler et beløb til personlige fornødenheder til personer, der ikke oppebærer pension eller anden indkomst under længerevarende indlæggelser.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2004-05, tillæg A, L 74 som fremsat, side 76, at efter den gældende bestemmelse skal institutionen til pensionister, der under indlæggelse på institution under sygehusvæsenet ikke får udbetalt pension i henhold til § 46, stk. 1, i lov om social pension og § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., udbetale et beløb til personlige fornødenheder. Beløbet udgør 1.101 kr. pr. måned (2004 pris- og lønniveau.)

Til indlagte personer, der ikke er pensionister, og som må anses for plejepatienter eller i øvrigt skønnes uegnede til mere varig udskrivning til eget hjem, udbetaler institutionen et beløb til personlige fornødenheder af samme størrelse som det i sygehuslovens § 5 a, stk. 1, nævnte beløb. Der kan dog tidligst ske udbetaling, når de pågældende har haft en samlet indlæggelsestid på sygehus eller anden institution under sygehusvæsenet på 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden regnet fra 1 1/2 år forud for indlæggelsen.

Til øvrige personer, der ikke er pensionister, og som har haft en længerevarende indlæggelse, kan der udbetales et beløb til personlige fornødenheder, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Størrelsen af det til hver person udbetalte beløb kan ikke overstige det i sygehuslovens § 5 a, stk. 1, nævnte beløb. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte nærmere regler om udbetalingen af beløb til personlige fornødenheder.

Det fremgår af § 43, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 657 af 28. juni 2019 om ret til sygehusbehandling (herefter ”sygehusbekendtgørelsen”), at en pensionist, der under indlæggelse på sygehus ikke får udbetalt pension i henhold til § 46, stk. 1, i lov om social pension og § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., har ret til et beløb til personlige fornødenheder.

Det fremgår endvidere af § 43, stk. 2, at beløbet udbetales af sygehuset, og det udgør 1.400 kr. pr. måned (2015 pris- og lønniveau).

Beløbet pris- og lønreguleres én gang om året og udmeldes af Statens Serum Institut. Udmeldingen sker i dag af Sundhedsstyrelsen og fremgår af Sundhedsdatastyrelsens Takstvejledning. Taksten er 1.725 kr. pr. måned for 2025.

Det fremgår endvidere af sygehusbekendtgørelsens § 44, at en indlagt patient, der ikke er pensionist, og som må anses for plejepatient eller i øvrigt skønnes uegnet til mere varig udskrivning til eget hjem, har ret til et beløb til personlige fornødenheder. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at beløbet, der udbetales af sygehuset, tidligst kan udbetales, når patienten har haft en samlet indlæggelsestid på sygehus m.v. på 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden regnet fra 1,5 år forud for indlæggelsen.

Der er ikke i lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller i lov om aktiv socialpolitik, herunder i medfør heraf, fastsat regler om udbetaling af beløb til personlige fornødenheder for personer, der bliver dømt til behandling, og som anbringes eller indlægges i retspsykiatrien, da de efter gældende regler ikke er afskåret fra at modtage ydelser efter de nævnte love under indlæggelsen.

3.1.2.1.4. Behandlingsudgifter og personligt tillæg

Det følger af sundhedslovens § 7, stk. 1 og 2, at personer, der har bopæl her i landet, har ret til lovens ydelser, jf. dog stk. 4 og 5. Kriterierne for adgang til og udmåling af konkrete ydelser afhænger af de relevante bestemmelser i loven og eventuelle regler fastsat i medfør heraf. Sygehusbehandling er dog vederlagsfri for offentligt sygesikrede.

Sundhedslovens ydelser kan bestå i, at en sundhedsydelse stilles til rådighed af det offentlige vederlagsfrit eller mod betaling, eller at patienten modtager sundhedsydelser hos privatpraktiserende personer, der på det offentliges foranledning stilles til rådighed vederlagsfrit eller med fuldt eller delvist tilskud.

Det fremgår af § 79, stk. 1, 1. pkt., i sundhedsloven, at regionsrådet yder sygehusbehandling til personer, der har bopæl i regionen, ved sit sygehusvæsen og ved andre regioners sygehuse. Sygehusbehandling efter bestemmelserne i sundhedslovens afsnit VI (sygehusydelser), VII (svangerskabsafbrydelse og fosterreduktion), og VIII (sterilisation og kastration) er i medfør af sundhedslovens § 81, stk. 1, vederlagsfri for patienten, jf. dog stk. 2-5.

Når en patient indlægges på sygehus, kan det efter omstændighederne indebære, at behandling, som ellers ville blive ydet i et andet regi, bliver ydet som en integreret del af sygehusbehandlingen. Eksempelvis vil en patient, der bliver indlagt, blive forsynet med den påkrævede medicin, herunder om nødvendigt medicin mod andre sygdomme m.v., end den, der har begrundet indlæggelsen. På samme måde kan visse behandlinger, der normalt ydes i regi af praksissektoren, blive ydet i sygehusregi. Eksempelvis har visse psykiatriske afdelinger fasttilknyttede fysioterapeuter.

Som hovedregel ydes tandbehandling i praksissektoren med delvist tilskud til visse bestemte ydelser. Der er dog fastsat regler om særlige former for tandbehandlingstilbud samt -tilskud for visse persongrupper, herunder patienter med psykiske lidelser.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 131, stk. 1, i sundhedsloven tilbyde forebyggende og behandlende tandpleje til personer, der på grund af nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud (omsorgstandpleje). Det følger af § 7, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 629 af 2. juni 2025 om tandpleje, at personer, der er visiteret til omsorgstandpleje, men som efter tandlægefaglig vurdering skønnes at have behov for et specialiseret tandplejetilbud, skal visiteres til specialtandpleje.

Ifølge § 10, stk. 1, i bekendtgørelsen, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at personer, der modtager omsorgstandpleje, selv skal betale en del af udgiften. Patientens egenbetaling i omsorgstandplejen kan dog maksimalt udgøre 610 kr. årligt (grundbeløb pr. 1. januar 2025). For forebyggende og behandlende tandpleje, der er omfattet af sundhedslovens § 64 b, og som der ydes tilskud til, jf. sundhedslovens § 64 b, kan kommunalbestyrelsen maksimalt afkræve en betaling svarende til patientens egenbetaling i praksistandplejen.

Kommunalbestyrelsen skal efter § 133, stk. 1, tilbyde et specialiseret tandplejetilbud til sindslidende, psykisk udviklingshæmmede m.fl., der ikke kan udnytte de almindelige tandplejetilbud i børne- og ungdomstandplejen, praksistandplejen eller omsorgstandplejen (specialtandpleje). Det følger af § 13, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 629 af 2. juni 2025 om tandpleje, at perso-

ner, som er indlagt på eller tilknyttet psykiatriske hospitalsafdelinger, herunder distriktpsychiatriske ordninger, vil kunne henvises direkte til specialtandpleje. Det følger endvidere af § 13, stk. 3, i bekendtgørelsen, at personer, der er henvist til specialtandpleje, og som efter tandlægefaglig visitation og rådgivning i specialtandplejen ikke skønnes at have behov for specialiseret behandling, henvises til behandling i omsorgstandpleje eller i praksistandplejen.

Kommunalbestyrelsen kan efter § 15, stk. 1, i bekendtgørelsen beslutte, at personer, der modtager et specialtandplejetilbud i henhold til § 12, selv skal betale en del af udgiften, jf. dog stk. 2. Patientens egenbetaling i specialtandplejen kan dog maksimalt udgøre 2.280 kr. årligt (grundbeløb pr. 1. januar 2025). For forebyggende og behandlende tandpleje, der er omfattet af sundhedslovens § 64 b, og som der ydes tilskud til, jf. sundhedslovens § 64 b, kan kommunalbestyrelsen maksimalt opkræve en betaling svarende til patientens egenbetaling i praksistandplejen. For øvrige ydelser, herunder ydelser, der gives i tillæg til ydelser omfattet af sundhedslovens § 64 b, fastsættes egenbetalingen af kommunalbestyrelsen.

Det følger af § 166, stk. 1, nr. 7 og 8, i sundhedsloven, at regionsrådet yder et særligt tilskud til almindelig forebyggende og behandlende tandpleje til patienter, der er i fast behandling med psykofarmaka af typen tricykliske antidepressiva, hvor behandlingen har varet i 6 måneder eller mere, og patienter med en svær psykisk lidelse, der er i fast behandling med psykofarmaka, hvor behandlingen har varet i 6 måneder eller mere. Patienter omfattet af stk. 1, nr. 4, 5, 6, 7 eller 8, skal i henhold til § 166, stk. 4, ved ansøgning om almindelig forebyggende og behandlende tandpleje have betydelige dokumenterede tandproblemer og kunne påvise nedsat spytksekretion.

Det fremgår af § 30, stk. 7, i bekendtgørelse nr. 629 af 2. juni 2025 om tandpleje, at egenbetaling til tandpleje hos praktiserende tandlæger eller tandplejere for patienter omfattet af sundhedslovens § 166, stk. 1, nr. 7, (tricykliske antidepressiva) maksimalt kan udgøre 2.280 kr. årligt (grundbeløb pr. 1. januar 2025). Når patienten kan dokumentere en egenbetaling inden for 12 måneder - regnet fra bevillingsansøgningen - der overstiger den maksimale egenbetaling, betaler regionen den fremtidige patientandel for tandplejeydelser omfattet af regionens tilskudsbevilling.

Ifølge § 31, stk. 7, i bekendtgørelsen, kan egenbetaling til tandpleje hos praktiserende tandlæger eller tandplejere for patienter omfattet af sundhedslovens § 166, stk. 1, nr. 8, (svær psykisk lidelse behandlet med psykofarmaka) maksimalt udgøre 2.280 kr. årligt (grundbeløb pr. 1. januar 2025). Når patienten kan dokumentere en egenbetaling inden for 12 måneder - regnet fra bevillingsansøgningen - der overstiger den maksimale egenbetaling,

betaler regionen den fremtidige patientandel for tandplejeydelser omfattet af regionens tilskudsbevilling.

Folkepensionister og førtidspensionister, som har fået tilkendt førtidspension efter reglerne gældende før 2003, kan få udbetalt almindeligt helbreds-tillæg efter § 14 a, stk. 1, i lov om social pension og § 18, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Det almindelige helbredstillæg giver tillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapitel 15, kapitel 15 a og kapitel 42, dog ikke til ydelser efter § 60, stk. 2, og § 64, stk. 2, i sundhedsloven. Det almindelige helbredstillæg kan gives til høreapparat, visse typer medicin samt forskellige behandlinger og undersøgelser ved tandlæge, fodterapeut, fysioterapeut, kiropraktor og psykolog.

Endvidere kan folkepensionister og førtidspensionister, som har fået tilkendt førtidspension efter reglerne gældende før 2003, modtage udvidet helbredstillæg efter § 14 a, stk. 4, i lov om social pension og § 18, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som giver tillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling.

Det almindelige og det udvidede helbredstillæg beregnes i forhold til 85 procent af pensionistens egen andel af udgiften.

Retten til det almindelige og det udvidede helbredstillæg er blandt andet betinget af størrelsen af pensionistens personlige tillægsprocent, jf. § 31, stk. 2, i lov om social pension og § 29, stk. 3, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Den personlige tillægsprocent fastsættes på grundlag af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget for den personlige tillægsprocent indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr., jf. § 15, stk. 2, og § 29 i lov om social pension og § 22, stk. 2, og § 26 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Den personlige tillægsprocent kan være mellem 0 og 100. Jo højere den personlige tillægsprocent er, jo mere kan pensionisten få i helbredstillæg.

Retten til det almindelige og det udvidede helbredstillæg er endvidere betinget af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue, jf. § 14 a, stk. 6, i lov om social pension og § 18, stk. 6, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Overstiger den samlede likvide formue grænsen (103.100 kr. i 2025), jf. § 49, stk. 1, nr. 8, i lov om social pension og § 48, stk. 1, nr. 15, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.,

har pensionisten ikke ret til tillægget, jf. § 14 b, stk. 1, i lov om social pension og § 19, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Det følger af § 46 i bekendtgørelse nr. 1207 af 22. november 2024 om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension) og § 48 i bekendtgørelse nr. 1195 af 21. november 2024 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at hvis pensionen er inddraget efter § 46, stk. 1, i lov om social pension eller § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., så gælder inddragelsen hele pensionen. Pensionen anses dog ikke for bortfaldet, og kommunalbestyrelsen kan yde personligt tillæg og helbredstillæg, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Herudover kan folkepensionister og førtidspensionister tilkendt efter reglerne gældende før 2003 få udbetalt personligt tillæg, jf. § 14, stk. 1, i lov om social pension og § 17, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., bl.a. til dækning af udgifter, som ikke dækkes af helbredstillægget.

Det er en forudsætning for at få udbetalt personligt tillæg, at pensionistens økonomiske forhold er særligt vanskelige. Det er kommunen der træffer afgørelse om personligt tillæg, efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Personligt tillæg er ikke afhængigt af pensionistens personlige tillægsprocent, jf. § 31, stk. 3, i lov om social pension og § 29, stk. 3, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., ligesom formuegrænsen, jf. § 49, stk. 1, nr. 8, i lov om social pension og § 48, stk. 1, nr. 15, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., ikke er afgørende for kommunens vurdering af tilkendelse af personligt tillæg. Der skal i hver enkelt sag foretages en samlet vurdering af pensionistens økonomiske forhold – dvs. en samlet vurdering af indtægtsforholdene, herunder størrelsen af den sociale pension, og alle andre indtægter og formue – sammenholdt med størrelsen af de rimelige og nødvendige udgifter.

Det er ikke afgørende, hvilken udgift pensionisten anmoder om at få dækket via personligt tillæg, men om pensionisten har mulighed for selv at afholde nødvendige og rimelige udgifter vurderet i forhold til indtægter og formue.

Personligt tillæg kan ydes som et engangsbeløb eller som en løbende ydelse, hvis betingelserne ved hver udbetaling fortsat er til stede. Træffer kommunen afgørelse om at yde personligt tillæg som en løbende ydelse, skal kommunen følge pensionistens forhold, f.eks. ved samtidigt med afgørelsen at fastsætte tidspunkt for ny vurdering af sagen.

Førtidspensionister, som er tilkendt førtidspension efter reglerne i lov om social pension (ny ordning), kan ikke ansøge om helbredstillæg efter lov om social pension, og førtidspensionister på ny ordning, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, har efter gældende regler heller ikke mulighed for at søge om dækning af helbredsudgifter efter lov om aktiv socialpolitik.

Der er hverken i lov om aktiv socialpolitik eller i bekendtgørelse nr. 759 af 18. juni 2025 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, fastsat regler for personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, om hjælp til dækning af helbredsudgifter, som ikke dækkes af anden lovgivning.

Personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus er derimod omfattet af reglerne i lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023.

Personer, der efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital eller anden behandlingsinstitution, er efter gældende regler ikke afskåret fra at modtage hjælp efter lov om aktiv socialpolitik. De har efter de gældende regler mulighed for at ansøge om hjælp efter kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik. Kapitel 10 omfatter hjælp efter §§ 82 og 82 a i lov om aktiv socialpolitik. § 82 omhandler hjælp til medicin, tandbehandling m.v., mens § 82 a alene giver omhandler mulighed for tilskud til tandpleje til personer, der modtager ydelser efter lov om aktiv socialpolitik på kontanthjælpsniveau.

Efter § 82 kan kommunen yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter til behandling uden for det offentlige behandlingssystem. Dette forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrundet.

Der er ikke et krav om, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed). Kontanthjælpsmodtagere, studerende og andre lavindkomstgrupper kan være omfattet af reglen. Det kan folkepensionister og førtidspensionister efter reglerne fra før 2003 derimod ikke, fordi de i givet fald skal have hjælp efter reglerne om helbredstillæg og personligt tillæg i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren eller en evt. ægtefælle har indtægter eller formue, som kan dække behovet. Der kan ikke ydes hjælp til den del af udgiften, som dækkes af en privat forsikring, f.eks. Sygeforsikring Danmark. Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering af ansøgerens og ægtefællens økonomiske forhold, herunder om ansøgeren har mulighed for selv at betale en del af udgiften.

3.1.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Personer, der indlægges i retspsykiatrien, og som ikke har udgifter til kost og logi under opholdet, har et betydeligt rådighedsbeløb sammenlignet med personer, som er varetægtsfængslede eller afsoner i fængsler og arresthuse, som får stoppet ydelsen i forbindelse med indsættelsen. Med delaftale om ændring af regler for stop af udbetaling af forsørgelsesydelse for retspsykiatriske patienter er det aftalt, at reglerne for udbetaling af forsørgelsesydelser i retspsykiatrien skal ensrettes mest muligt med de regler, der gælder for indsatte og varetægtsfængslede i fængsler og arresthuse.

Regeringen og aftalepartierne er på den baggrund enige om, at personer, der modtager folke-, førtids-, senior-, eller tidlig pension eller kontanthjælp og af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som idømmes en dom til anbringelse eller behandling på en psykiatrisk afdeling, ikke længere skal kunne modtage pension eller kontanthjælp under indlæggelsen.

Derfor foreslås det, at udbetalingen af folke-, førtids-, senior-, og tidlig pension efter lov om social pension, førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik stoppes for den omfattede målgruppe af retspsykiatriske patienter, der anbringes eller indlægges til behandling efter afsagt dom.

Lovforslaget vil omfatte både personer, der er retspsykiatriske patienter ved lovens ikrafttræden og personer, der bliver fremtidige retspsykiatriske patienter, der har fået en behandlings- eller anbringelsesdom, og som er indlagt eller indlægges på psykiatriske afdelinger eller på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland.

For pensionister vil det efter forslaget alene dreje sig om udbetalingen af pension, der ophører i forbindelse med indlæggelsen, og ikke tilkendelsen eller muligheden for tilkendelse af pension. Det vil sige, at de omfattede retspsykiatriske patienter ikke mister deres status som pensionister under indlæggelsen.

Spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel ægtefælle eller samlever, der modtager social pension, anses som enlig under indlæggelsen følger af almindelige praksis for enlig begrebet i pensionslovene.

Som følge af forslaget vil en person, der er gift eller samlevende med en person, som modtager førtidspension eller folkepension, der får stoppet ydelsen, kunne blive vurderet som reelt enlig og som følge deraf kunne modtage pension efter reglerne for enlige pensionister. Er den anbragte eller indlagte pensionist gift eller samlevende med en pensionist, omregnes begge pensioner efter reglerne for enlige. Omregningen sker med virkning fra det tidspunkt, hvor pensionen inddrages.

Det foreslås, at stop af udbetaling af pension til retspsykiatriske patienter kun omfatter de perioder, hvor de retspsykiatriske patienter er indlagte på den psykiatriske afdeling mv. Når de retspsykiatriske patienter bliver udskrevet efter endt behandling eller til ambulant behandling eller tilsyn, skal Udbetaling Danmark genoptage udbetalingen af pension. Det vil svare til reglerne for indsatte i fængsler og arresthuse.

Pensionen udbetales igen med virkning fra den 1. måned før afsoningen ophører, hvis pensionen udbetales bagud. Hvis pensionen udbetales forud, genoptages udbetalingen med virkning fra opholdets ophør.

Det foreslås i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at kommunen efter en konkret vurdering kan udbetale et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode op til 6 måneder efter strafafsoningen eller indlæggelsen til behandling efter dom er påbegyndt.

Beløbet til dækning af udgifter til husleje og lignende udbetales skattefrit.

Forslaget vil gælde for de omfattede retspsykiatriske patienter, og vil således ikke omfatte anbragte eller indlagte i varetægtssurrogat eller andre, som ikke får stoppet pensionen under indlæggelsen, og som derfor ikke er omfattet af lovforslaget.

Forslaget om, at beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende fremover ikke skal udbetales af pensionen, vil også gælde for indsatte og varetægtsfængslede i kriminalforsorgen, som får stoppet pensionen i forbindelse med indsættelsen.

Forslaget betyder, at Udbetaling Danmark ikke længere af pensionen skal overføre et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende til kommunen for personer, som indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus, jf. § 46, stk. 2, i lov om social pension og § 45, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Det foreslås, at hvis en varetægtsfængsling ikke fører til domfældelse, og pensionen derfor efter gældende regler skal efterbetales af Udbetaling Danmark, skal beløb, der er udbetalt af kommunen til dækning af udgifter til husleje og lignende under varetægtsfængslingen, tilbagebetales til kommunen for at undgå dobbeltforsørgelse.

Forslaget om, at pensionen stoppes for de indlagte retspsykiatriske patienter, betyder bl.a., at Udbetaling Danmark ikke længere skal fastsætte pensionistens formue og personlige tillægsprocent i forbindelse med beregningen af pension.

Det foreslås, at folkepensionister og førtidspensionister tilkendt efter reglerne før 2003 under indlæggelsen fortsat skal kunne søge om og modtage hjælp til dækning af pensionistens egen andel af helbredsudgifter, som dækkes efter de gældende regler om almindelig og udvidet helbredstillæg. Det foreslås, at den indlagte eller anbragte pensionist skal kunne få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4, i lov om social pension og § 18, stk. 1 og 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Tilkendelsen af helbredstillæg skal efter forslaget ikke være betinget af en personlig tillægsprocent eller en likvid formue opgjort af Udbetaling Danmark. Det foreslås, at det er kommunen, der på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold kan træffe afgørelse om, hvorvidt pensionisten er berettiget til at få udbetalt hjælp til dækning af helbredsudgifter. Vurderingen af hvilke helbredsudgifter, der ydes tilskud til, følger således de gældende regler om almindeligt og udvidet helbredstillæg i § 14 a, stk. 1 og 4, i lov om social pension og § 18, stk. 1 og 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., mens vurderingen af pensionistens økonomiske situation følger de gældende regler om personligt tillæg i § 14, stk. 1, i lov om social pension og § 17, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

For at ensarte og lette administrationen af reglerne foreslås det, at de foreslåede regler om dækning af helbredsudgifter også skal gælde for pensionister, som indsættes eller er indsat i fængsel eller arresthus, og som efter de gældende regler får eller har fået stoppet pensionen. Det betyder, at indsatte pensionister ikke længere kan søge om helbredstillæg efter de gældende regler, men at de skal søge om dækning af helbredsudgifter efter de nye regler svarende til de indlagte retspsykiatriske patienter.

Der vil være tale om en subsidær ydelse, og det vil således kun være udgifter, som ikke dækkes af anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven, eller andre kendte tilskud på betalingstidspunktet, som efter forslaget kan dækkes af kommunen.

Pensionister, som modtager seniorpension, tidlig pension eller førtidspensionister tilkendt efter reglerne i lov om social pension (ny ordning), kan ikke ansøge om helbrestillæg efter lov om social pension, og vil dermed heller ikke være omfattet af forslaget om dækning af helbredsudgifter efter lov om social pension.

Der henvises til afsnit [3.1.1.1.3].

Videre foreslås det, at beskæftigelsesministeren fremover kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af pension til personer, der idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom og dermed bliver omfattet af forslaget om stop for udbetaling af pension i den foreslåede § 45 i lov om social pension og § 44 b i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som svarer til de regler, der gælder for indsatte pensionister, jf. § 46, stk. 5, nr. 1, i lov om social pension og § 45, stk. 6, nr. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Det forventes således, at personer, der indlægges i retspsykiatrien og efter forslaget får stoppet pensionen, vil blive omfattet af de gældende regler om udbetaling af pension under [straf]afsoning i kapitel 10 i bekendtgørelse om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension) om inddragelse og genoptagelse af pension under indlæggelse.

For så vidt angår personer, som modtager hjælp efter lov om aktiv socialpolitik foreslås det, at beskæftigelsesministeren udnytter den gældende hjemmel i § 29, nr. 3, i lov om aktiv socialpolitik, til at fastsætte regler om hjælp til personer, som efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital.

Forslaget betyder, at personer der anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, alene vil kunne modtage hjælp efter reglerne i bekendtgørelse om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus.

Dermed kan der ikke udbetales kontanthjælp til en person under personens anbringelse eller indlæggelse på en psykiatrisk afdeling eller på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom.

Det foreslås, at bemyndigelsesbestemmelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at personer, der idømmes anbringelse eller behandling på hospital, alene vil kunne modtage en række nærmere afgrænsede former for økonomisk hjælp som f.eks. hjælp til betaling af boligudgifter. Det foreslås, at reglerne vil svare til de gældende regler i bekendtgørelse nr. 759 af 18. juni 2025 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning

af straf i fængsel eller arresthus. Det indebærer, at det vil komme til at fremgå af bekendtgørelsen, at personer, der idømmes anbringelse eller behandling på hospital, alene kan få udbetalt hjælp efter bestemmelserne i bekendtgørelsen - ligesom det gælder for personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus, i dag.

Det foreslås således, at der i bekendtgørelse om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, med hjemlen i § 29, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, vil blive fastsat regler om, at personer, der idømmes anbringelse eller behandling på hospital, vil kunne modtage hjælp efter lov om aktiv socialpolitik i form af hjælp til dækning af en rimelig boligudgift i op til 6 måneder. Det vil være en betingelse, at den pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne. I modsætning til personer, der idømmes fængselsstraf, er der ikke på behandlings- og anbringelsesdomme fastsat en slutdato. De 6 måneder, som kan dækkes, må derfor anvendes til, at pågældende og en eventuel ægtefælle eller samlever får mulighed for at indrette sig på, at den pågældende ikke længere vil kunne få udbetalt kontanthjælp.

Der vil blive fastsat regler om, hvordan eventuelle indtægter, herunder en eventuel ægtefælles indtægter, skal indgå i beregningen af hjælpen til boligudgifter. Et udbetalt beløb til personlige fornødenheder efter sundhedslovens § 91 vil ikke skulle indgå i beregningen.

Der vil endvidere i bekendtgørelsen blive fastsat regler om hjælp til forsørgelsesudgifter, hvis personen inden indlæggelsen har deltaget i den faktiske forsørgelse af et barn, og forsørgelsen overtages af en person, der modtager hjælp efter §§ 16-20 i lov om aktiv socialpolitik, samt hjælp til dækning af udgifter ved samvær med børn under 18 år efter reglerne i § 83 i lov om aktiv socialpolitik.

Endvidere vil der i bekendtgørelsen blive fastsat regler om beregning af kontanthjælp som enlig til en eventuel ægtefælle, hvis ægtefællen modtager kontanthjælp, samt hjælp til opbevaring af bohaver og hjælp i forbindelse med udskrivelsen.

Det bemærkes, at en eventuel ægtefælle eller samlever vil kunne anses som enlig efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag i forbindelse med anbringelsen eller indlæggelsen. Indlæggelsen kan således medføre, at barnets anden forælder eventuelt kan søge om børnetilskud. Der henvises til lovforslagets § 5 og bemærkningerne hertil.

Desuden foreslås det, at der som noget nyt med hjemlen i § 29, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik vil blive fastsat regler i bekendtgørelsen om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel

eller arresthus om, at disse personer, der idømmes anbringelse eller behandling på hospital, har mulighed for at få hjælp til udgifter til sygebehandling, tilskudsberettiget medicin, tandbehandling og lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis personen ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne selv. Det vil stort set svare til den gældende regel i § 82 i lov om aktiv socialpolitik, hvorefter der f.eks. ydes hjælp til egenbetaling af medicin, tandbehandling m.v. Dette skal ses på den baggrund, at disse personer fortsat vil kunne have udgifter til egenbetaling efter tilskud fra sundhedslovgivningen.

Bekendtgørelsen vil ikke omfatte anbragte eller indlagte i varetægtssurrogat, som ikke får stoppet kontanthjælpen under indlæggelsen.

Idet retspsykiatriske patienter ikke kan arbejde under indlæggelse på psykiatrisk afdeling, og dermed optjene et beløb til personlige fornødenheder, foreslås det, at den omfattede målgruppe af nuværende og fremtidige anbringelses- og behandlingsdømte, som får stoppet deres pension og kontanthjælp, vil få udbetalt et skattefrit mindre beløb til personlige fornødenheder i henhold til sundhedslovens § 91.

Beløbet vil blive reguleret i sygehusbekendtgørelsens § 43, stk. 2, og vil svare til det beløb, sygehusvæsenet i dag skal udbetale til pensionister, personer, der ikke er pensionister, og som har haft en længerevarende indlæggelse, jf. sygehusbekendtgørelsens § 43, stk. 1, samt indlagte patienter, der ikke er pensionister, og som må anses for plejepatienter eller i øvrigt skønnes uegnet til mere varig udskrivning til eget hjem, jf. sygehusbekendtgørelsens § 44.

Det er vurderingen, at sygehusbekendtgørelsens gældende regler om personlige fornødenheder ikke vil omfatte samtlige af de af lovforslagets omfattede patienter, da sygehusbekendtgørelsen alene giver ret til udbetaling af personlige fornødenheder til pensionister. Til øvrige personer, der ikke er pensionister, og som har haft en længerevarende indlæggelse, kan der udbetales et beløb til personlige fornødenheder, hvor særlige forhold gør sig gældende.

Således vil der som en konsekvens af lovforslaget skulle indføres en ny bestemmelse i sygehusbekendtgørelsen, hvorefter det vil fremgå, at sygehusmyndigheden skal udbetale et beløb til personlige fornødenheder til de af lovforslaget omfattede retspsykiatriske patienter.

Det vil være sygehusvæsenet, der udbetaler beløbet, ligesom det er tilfældet med de øvrige patientgrupper, som modtager personlige fornødenheder i dag.

Endelig bemærkes det, at kommunen efter § 5 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område skal yde generel rådgivning og vejledning i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

3.1.3. Underretning mellem relevante myndigheder

3.1.3.1. Gældende ret

Det fremgår af sundhedslovens § 40, stk. 1, at en patient har krav på, at sundhedspersoner iagttager tavshed om, hvad de under udøvelsen af deres erhverv erfarer eller får formodning om angående helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger, jf. dog reglerne i denne lov.

Sundhedslovens § 43 regulerer sundhedspersoners videregivelse af helbredsoplysninger og andre fortrolige oplysninger fra patientjournaler m.v., når videregivelsen sker til andre formål end patientbehandling.

Det fremgår af sundhedslovens § 43, stk. 1, at sundhedspersoner med patientens samtykke til andre formål end behandling kan videregive oplysninger om patientens helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger til sundhedspersoner, myndigheder, organisationer, private personer m.fl.

Sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1 – 5, angiver forskellige situationer, hvor der kan ske en fravigelse fra hovedreglens princip om, at der altid skal foreligge et samtykke til videregivelse.

Det følger af forarbejderne til § 43, stk. 2, at der aldrig efter stk. 2 må ske videregivelse af oplysninger i et videre omfang, end det er påkrævet efter formålet, jf. bemærkningerne til § 26, jf. Folketingstidende 1997-98, tillæg A, side 541. § 26 i lov om patienters retsstilling blev videreført i sundhedslovens § 43 ved lov nr. 546 af 24. juni 2005 (sundhedsloven).

Det fremgår af sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1, at videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan ske uden patientens samtykke, når det følger af lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov, at oplysningen skal videregives og oplysningen må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling.

Det følger af forarbejderne til sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1, at der kun er pligt til at videregive sådanne oplysninger, der må antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling. Reglen

vil navnlig have betydning i de situationer, hvor den rekvirerende myndighed fremsætter en meget bred formuleret begæring om at modtage oplysninger om en konkret patient. Det indebærer, at såfremt en patientjournal indeholder oplysninger, der ikke kan antages at have væsentlig betydning for den modtagende myndigheds sagsbehandling, må disse oplysninger ikke videregives. Det kan f.eks. være oplysninger om ægteskabelige forhold og forholdet til ens pårørende, der må antages at være uden betydning for den myndighed, der anmoder om oplysningerne. Den pågældende sundhedsperson skal inden videregivelse frasortere de irrelevante oplysninger, enten ved overdækning i forbindelse med kopiering eller ved at tilbageholde dele af journalen. I nogle tilfælde vil det være mest hensigtsmæssigt at udfærdige en erklæring, redegørelse el.lign. til den pågældende myndighed, jf. Folketingstidende 1997-98, tillæg A, side 542, bemærkningerne til § 26, stk. 1, nr. 1.

Der findes i gældende lovgivning en række bestemmelser, som fastsætter pligt for sundhedspersoner til at udlevere oplysninger til andre myndigheder. Som eksempel kan nævnes psykiatrilovens § 19 e.

Det fremgår af sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 2, at videregivelse af de i stk. 1 nævnte oplysninger kan ske uden patientens samtykke, når videregivelsen er nødvendig for berettiget varetagelse af en åbenbar almen interesse eller af væsentlige hensyn til patienten, sundhedspersonen eller andre.

Det følger af forarbejderne til bestemmelsen, at bestemmelsen er en værdispringsregel, der som udgangspunkt forudsætter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Bestemmelsen er kun relevant, hvor der ikke er fastsat udtrykkelige pligtudleveringsbestemmelser som nævnt i nr. 1. Bestemmelsens anvendelsesområde er yderligere beskrevet i Folketingstidende 1997-98, tillæg A, side 542-543, bemærkningerne til § 26, stk. 2, nr. 2.

Efter § 46, stk. 4, i lov om social pension og § 44, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. skal fængslet eller arresthuset give Udbetaling Danmark og kommunen meddelelse om indsættelsen og om tidspunktet for løsladelsen, hvis et opholdet må påregnes at have en varighed ud over den periode, for hvilken der udbetales pension.

Hvis en person, der modtager hjælp i kontanthjælpssystemet, bliver varetægtsfængslet eller efter dom indsat i arresthus eller fængsel, har kriminalforsorgen pligt til at underrette den pågældendes kommune efter § 10 a i lov om aktiv socialpolitik.

Det fremgår af § 10 a, stk. 1, at kriminalforsorgen skal underrette kommunen, hvis kriminalforsorgen får formodning om, at en person, der er frihedsberøvet som følge af et strafbart forhold, modtager ydelser efter kapitel 4, 6 a-6 c eller 7 i denne lov.

Der er i medfør af § 29 i lov om aktiv socialpolitik administrativ fastsat regler om, at kriminalforsorgen har pligt til at underrette kommunen om personer, der er frihedsberøvet. Det fremgår således af § 10 i bekendtgørelse nr 1471 af 16. december 2019 om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, at hvis kriminalforsorgen ved, at en person, der er frihedsberøvet, modtager hjælp efter §§ 16-20 i lov om aktiv socialpolitik, skal kriminalforsorgen give oplysning herom til den frihedsberøvedes kommune senest 7 dage efter, at personen er blevet frihedsberøvet.

Det fremgår endvidere af cirkulære 2022-06-28 nr. 9741 om udarbejdelse af handleplaner i Kriminalforsorgen, at når en dømt bliver indsat til afsoning eller overgår fra varetægtsfængsling til afsoning, udarbejder kriminalforsorgen en handleplan. Kriminalforsorgen er som udgangspunkt forpligtet til at tage initiativ til at koordinere afsonerens handleplan med kommunen. Kriminalforsorgen har indgået samarbejdsaftaler med alle landets kommuner. Samarbejdsaftalerne indeholder information om procedurer for samarbejdet med de enkelte kommuner og relevante kontaktoplysninger til kommunerne.

Kriminalforsorgen og kriminalforsorgsområdet har efter § 110 i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. terminaladgang til de nødvendige oplysninger i indkomstregisteret til brug for bl.a. underretning af kommune om, at en ydelse skal stoppes. Bestemmelsen blev indsat for at forbedre kriminalforsorgens mulighed for i relevante tilfælde at undersøge, om dømtens indtægtsgrundlag udgøres af sociale ydelser med henblik på i givet fald at underrette de relevante myndigheder om den forventede indsættelse til afsoning. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 1729 af 28. december 2016.

Der er ikke i lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller lov om aktiv socialpolitik fastsat regler for underretning af kommunen om indlæggelse og udskrivning af personer, der bliver dømt til anbringelse eller behandling, og som anbringes eller indlægges i retspsykiatrien, da de efter gældende regler ikke er afskåret fra at modtage ydelser efter de nævnte love under indlæggelsen.

3.1.3.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For at kunne stoppe udbetalingen af pension og kontanthjælp til retspsykiatriske patienter under deres indlæggelse er der behov for, at oplysninger om

indlæggelse og udskrivelse kan deles mellem de relevante myndigheder på en enkel og administrerbar måde.

Det foreslås derfor, at den psykiatriske afdeling skal underrette kommunen om tidspunktet for indlæggelse, samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, og som modtager pension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller en ydelse efter lov om aktiv socialpolitik.

Den foreslåede ordning vil medføre, at den behandlingsinstitution, hvor den retspsykiatriske patient er indlagt, får pligt til at underrette personens hjemkommune i forbindelse med en indlæggelse eller udskrivning, som kan medføre ophør af udbetaling af pension eller kontanthjælp.

Den foreslåede ordning vil medføre, at kommunen, når den modtager underretning fra behandlingsstedet om, at en person er blevet indlagt på en retspsykiatriske afdeling, skal stoppe ydelsen, hvis personen f.eks. modtager kontanthjælp efter §§ 16-20 i lov om aktiv socialpolitik ved indlæggelsen.

Desuden vil kommunen f.eks. skulle stoppe et eventuelt løbende helbreds-tillæg efter § 14 a, stk. 1 og 4, i lov om social pension eller § 18, stk. 1 og 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Samtidig vil kommunen skulle tage stilling til, om pensionisten i stedet skal have ret til dækning af op til 100 pct. af pensionistens løbende helbredsudgifter efter en konkret vurdering af pensionistens økonomiske situation efter indlæggelsen eller anbringelsen.

Kommunen vil efter forslaget skulle underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget betyder, at kommunen er kontaktpunkt for behandlingsstederne, også i de tilfælde, hvor det er Udbetaling Danmark, som udbetaler den ydelse, som skal stoppes, f.eks. folkepension og førtidspension. Efter forslaget skal kommunen således give meddelelsen videre til Udbetaling Danmark, som skal sørge for at stoppe udbetaling af pensionen i forbindelse med indlæggelsen og starte udbetaling af pensionen igen i forbindelse med udskrivelsen.

Det forudsættes, at kommunen gør brug af sin terminaladgang efter § 8 i lov om Udbetaling Danmark til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af ydelser og tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder til vurdering af, om oplysningen skal videregives til Udbetaling Danmark.

Videre foreslås det, at kommunen og Udbetaling Danmark skal underrette den psykiatriske afdeling eller Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, som har givet underretning om indlæggelsen eller udskrivningen, hvis myndigheden stopper en ydelse til personen, og når eller hvis myndigheden igangsætter ydelsen igen i forbindelse med udskrivning.

Det bemærkes, at udbetalingen af pension efter de foreslåede regler i lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. automatisk vil blive igangsat af Udbetaling Danmark efter behandlingsstedets underretning i forbindelse med udskrivningen, da en person bevarer sin status som pensionist under indlæggelsen, Mens andre personer må ansøge kommunen om at modtage kontanthjælp i forbindelse med udskrivningen, hvis den enkelte har behov for kontanthjælp

De psykiatriske afdelinger har ikke systematisk viden om, hvilke ydelser de indlagte eventuelt modtager. I visse tilfælde vil behandlingsstedet få kendskab til denne type oplysning som led i behandlingen mv. For at sikre, at de udbetalende myndigheder får besked om, at en ydelse skal stoppes, foreslås det, at de psykiatriske afdelinger får terminadgang til opslag i indkomstregistret, således at de får viden om, hvorvidt den indlagte modtager social pension eller kontanthjælp. Denne viden vil være nødvendigt for, at behandlingsstedet vil kunne underrette kommunen og til brug for behandlingsstedets vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

De foreslåede bestemmelser om underretning vil være pligtudleveringsbestemmelser som nævnt i sundhedslovens § 43, stk. 2, nr. 1.

Forslaget giver alene mulighed for, at den psykiatriske afdeling kan dele nødvendige og relevante oplysninger med patientens handlekommune. Det vil således som overvejende udgangspunkt være patientens personnummer, oplysninger om tidspunktet for patientens indlæggelse på psykiatrisk afdeling og udskrivelse fra denne, samt eventuelt andre nødvendige oplysninger til brug for vurderingen af, om en ydelse skal stoppes, som vil være omfattet. Således vil oplysninger om patientens psykiske lidelse, somatisk sygdom m.v., ikke være relevante for, at kommunalbestyrelsen i patientens kommune kan stoppe en eventuel ydelse eller underrette Udbetaling Danmark med henblik på at stoppe udbetaling af pension, og eventuelt efterfølgende igangsætte patientens ydelse i forbindelse med udskrivningen.

Det bemærkes endvidere, at videregivelse af oplysninger uden patientens samtykke til andre formål end patientbehandling skal fremgå af patientjournalen i nødvendigt omfang, herunder hvilke oplysninger der er givet, til hvem og på hvilket grundlag, jf. § 29, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1225 af 8.

juni 2021 om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse, overdragelse m.v.).

.

For nærmere om behandlingsinstitutionens underretningspligt henvises til lovforslagets § x, nr. , og bemærkningerne hertil.

3.2. Ændringer i anden lovgivning

3.2.1. Ændringer i lov om individuel boligstøtte

3.2.1.1. Gældende ret

Retten til boligstøtte er efter § 5, nr. 2, i lov om individuel boligstøtte (boligstøtteloven) betinget af, at ansøgeren benytter en bolig her i landet til helårsbeboelse.

Det fremgår af punkt 15 i vejledning nr. 103 af 23. oktober 2002 om individuel boligstøtte (boligstøttevejledningen), at boligen rent faktisk skal benyttes som helårsbeboelse. Der kan således ikke opnås boligstøtte, hvis en person har tilmeldt sig folkeregistret, men ikke på noget tidspunkt er flyttet ind i boligen. Der vil heller ikke kunne ydes boligstøtte, hvis en pensionist får udbetalt sin pension gennem en anden kommune end den, hvor boligen er beliggende, og folkeregistreringen og de faktiske forhold indikerer, at opholdet i den anden kommune ikke er af midlertidig karakter.

Hvor der afsiges en dom, der vil medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil den domfældte som udgangspunkt ikke kunne få boligstøtte, da brugen af boligen ikke opfylder betingelsen om anvendelse til helårsbeboelse.

Som medlemmer af husstanden medregnes ansøgeren, dennes ægtefælle, hjemmeværende børn og andre, der har fast ophold i boligen uden at være loggerende, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1. Det fremgår af punkt 17 i boligstøttevejledningen, at hjemmeværende børn, både under og over 18 år, og ægtefæller således ikke kan betragtes som loggerende. Det er personer, der faktisk har fast ophold i boligen, som indgår i husstanden. Normalt vil folkeregistertilmeldingen være udtryk for, om en person har fast ophold; men kan det godtgøres, at tilmeldingen ikke stemmer overens med de faktiske forhold, skal disse faktiske forhold lægges til grund.

Ved enkelte husstandsmedlemmers kortere ophold normalt ikke over 6 måneder uden for hjemmet, eksempelvis i forbindelse med strafafsoning, rekreationsophold eller kortere fravær i uddannelsesøjemed, vil formodningen være for fast ophold.

Ved Udbetaling Danmarks afgørelse om fast ophold lægges vægt på, om den hidtidige bopæl må anses for opgivet.

Efter boligstøttelovens § 41, stk. 3, er ansøgeren forpligtet til efter anmodning at fremkomme med enhver oplysning, herunder fremlægge dokumenter, der har betydning for beregningen af boligstøtte. Dokumentation for husstandsindkomsten baseres som udgangspunkt på oplysninger fra indkomstregisteret. Efter boligstøttelovens § 43, stk. 3, skal ansøgerne oplyse Udbetaling Danmark om alle forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af boligstøtten, dog ikke oplysninger om husstandsindkomst, medmindre det er oplysninger om indkomst fra selvstændig erhvervsvirksomhed eller indkomst, der ikke er skattepligtig her i landet.

Efter boligstøttelovens § 52 mister en pensionist, der under ophold på institution eller under strafafsoning får inddraget sin pension efter pensionslovens regler herom, retten til boligydelse fra det tidspunkt, hvor pensionen inddrages. Pensionisten bevarer dog retten til boligydelse, hvis der, efter at pensionen er inddraget efter pensionsloven, udbetales et beløb til dækning af husleje, jf. § 52, stk. 2.

Det fremgår af punkt 242 i boligstøttevejledningen, at hvis retten til boligydelse er bortfaldet, fordi pensionen inddrages efter pensionslovens regler herom, kan der eventuelt ydes boligsikring, såfremt pågældende benytter boligen til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, nr. 2. Det fremgår endvidere, at når boligydelse og pension har været bortfaldet, skal udbetaling af boligydelse genoptages fra samme dato som pensionsudbetalingen uden fornyet ansøgning.

3.2.1.2 Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lovforslaget sker der en nærmere ensretning af udbetaling af forsørgelsesydelse mellem personer, der er indlagt til behandling i retspsykiatrien og personer, der er indsat i fængsel og arresthuse under kriminalforsorgen, således at udbetalingen af social pension og kontanthjælp stoppes for en udvalgt målgruppe, når de indlægges til behandling i retspsykiatrien. Personer, der er indlagt til behandling i retspsykiatrien, vil ligesom varetægtsfængslede og personer indsat til afsoning af straf kunne få hjælp til betaling af husleje i en periode, hvis der er rimelig udsigt til, at personen vil kunne løslades/udskrives inden for et tidsrum af omkring seks måneder efter, at indlæggelsen, strafafsoningen eller varetægtsfængslingen er påbegyndt, jf. lovforslagets pkt. xx.

Beskæftigelsesministeriet finder det nødvendigt, at regelgrundlaget tydeliggøres for, hvornår en ansøger og husstandsmedlemmer, der er idømt en dom til anbringelse, behandling eller tilsyn, er anbragt eller indlagt på en psyki-

atrisk afdeling eller institution, eller er anbragt i forvaring, eller er varetægtsfængslet, eller er anbragt i varetægtssurrogat eller er indsat til afsoning af en straf, anvender boligen til helårsbeboelse eller har fast ophold i boligen. Dette gøres med henblik på, at boligstøttemodtageren og husstandsmedlemmer kan beholde boligstøtten og indgå i beregningen for boligstøtten i en periode, hvis personen løslades eller udskrives inden for et tidsrum af seks måneder efter, at indlæggelsen, varetægtsfængslingen eller strafafsoningen er påbegyndt.

Det foreslås, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i lov om individuel boligstøtte, hvormed beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler for, hvornår ansøgeren anses for at benytte en bolig her i landet til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, nr. 2, og et medlem af husstanden, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1, anses for at have fast ophold i boligen, når personen er straffri, jf. straffelovens §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, eller personen er i forvaring, er varetægtsfængslet eller er indsat til afsoning af en straf.

Det betyder, at der vil blive fastsat regler om, at boligstøtteansøgeren anses for at benytte boligen til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, nr. 2, og husstandsmedlemmer anses for at have fast ophold i boligen, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1, i op til 6 måneder i de tilfælde, hvor ansøgeren og husstandsmedlemmer er straffri, jf. straffelovens §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, eller varetægtsfængsles, herunder anbringes i varetægtssurrogat, jf. retsplejelovens § 777, eller indsættes til strafafsoning. Baggrunden herfor er, at det vurderes, at der i disse tilfælde vil være en teoretisk mulighed for, at indlæggelsen eller anbringelse vil kunne vare mindre end 6 måneder, og at det derfor ikke på forhånd vides, at opholdet varer mere end 6 måneder.

Da det er en betingelse for retten til boligstøtte, at ansøgeren benytter boligen til helårsbeboelse, vil reglerne betyde, at boligstøtteansøgeren beholder retten til boligstøtten i en periode på op til 6 måneder i ovennævnte tilfælde vedrørende anbringelse eller indlæggelse på psykiatrisk afdeling eller institution eller varetægtsfængsling. Ansøgeren vil dog fortsat miste retten til boligstøtte til boligen, såfremt pågældende fraflytter boligen.

Der vil også blive fastsat regler om, at hvis ansøgeren og husstandsmedlemmer idømmes en dom, der på forhånd vides at medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil ansøgeren som udgangspunkt ikke længere anses for at benytte boligen til helårsbeboelse, og husstandsmedlemmer ikke længere anses for at have fast ophold i boligen, fra det tidspunkt hvor de pågæl-

dende indsættes til strafafsoning. Idømmes ansøgeren og husstandsmedlemmer forvaring, jf. straffelovens § 70, vil de pågældende ligeledes blive anset for at være frihedsberøvet i mere end 6 måneder. Baggrunden herfor er, at det vurderes, at der ikke er en reel mulighed for, at forvaringen varer mindre end 6 måneder. Det skal også ses i lyset af, at der i almindelighed ikke kan antages at være forvaringssager, hvor betingelserne for prøveudskrivning eller endelig ophævelse af forvaringsdommen vil være opfyldt inden for de første 3 år efter domsafsigelsen.

Der vil herudover blive fastsat regler om, at hvis ansøgeren og husstandsmedlemmer er idømt en foranstaltning, jf. straffelovens §§ 68 eller 69 og opholder sig på en psykiatrisk afdeling eller institution, eller er varetægtsfængslet i mere end 6 måneder, uden at der på forhånd er viden om længden på opholdet, vil ansøgeren som udgangspunkt ikke længere anses for at benytte boligen til helårsbeboelse, og husstandsmedlemmer ikke længere anses for at have fast ophold i boligen fra det tidspunkt, hvor anbringelsen, indlæggelsen eller varetægtsfængslingen varer længere tid end 6 måneder.

Da det endvidere er en betingelse for at blive medregnet ved beregningen af boligstøtte, at personen har fast ophold i boligen, vil reglerne tillige betyde, at husstandsmedlemmer medregnes ved beregningen af boligstøtten i en periode på op til 6 måneder i ovennævnte tilfælde. Hvis et husstandsmedlem fraflytter boligen, vil pågældende ikke længere medregnes ved beregningen af boligstøtten.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at i de tilfælde, hvor pensionisten bevarer boligydelsen, jf. boligstøttelovens § 52, stk. 2, vil pensionisten anses for at benytte boligen som helårsbolig efter § 5, nr. 2.

Dette vil indebære, at Udbetaling Danmarks gældende praksis bibeholdes, hvorefter Udbetaling Danmark ikke foretager en selvstændig vurdering af, om pensionisten anvender boligen til helårsbeboelse, så længe pensionisten efter pensionsloven får udbetalt et beløb til dækning af husleje.

3.2.2. Ændringer i lov om om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag

3.2.2.1. Gældende ret

Efter § 2, stk. 1, nr. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag yder Udbetaling Danmark ordinært børnetilskud for hvert barn under 18 år, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig.

Efter § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag yder Udbetaling Danmark ordinært børnetilskud for hvert barn

under 18 år, når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

Ordinært børnetilskud udgør 6.664 kr. (2025-niveau) årligt for hvert barn.

Efter § 3 ydes der endvidere et ekstra børnetilskud, som udgør 6.792 kr. (2025-niveau) årligt, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter § 2, stk. 1, nr. 3, og indehaveren af forældremyndigheden har barnet hos sig. Der ydes kun et ekstra børnetilskud uanset antallet af børn.

Efter § 4, stk. 3, nr. 5, kan der endvidere ydes et særligt børnetilskud når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

Det særlige børnetilskud udgør 17.028 kr. (2025-niveau) årligt.

Efter § 4, stk. 5, ydes der et tillæg til det særlige børnetilskud når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, jf. stk. 3, nr. 5.

Tillægget til det særlige børnetilskud udgør 2.208 kr. (2025-niveau) årligt.

Børnetilskud ydes efter ansøgning. Børnetilskuddet tilkommer barnet og udbetales som udgangspunkt til moderen, med mindre f.eks. kun faderen har forældremyndigheden eller har barnet boende.

Af gældende regler i § 8, stk. 7, fremgår, at når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter Udbetaling Danmarks bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.

3.2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser og den forslåede ordning

For at sidestille reglerne for børnetilskud til børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, med udbetalingsreglerne til børn af personer, som er indsatte under kriminalforsorgen foreslås det, at der ydes ordinært og ekstra børnetilskud, når den ene ægtefælle er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling, på Sikringsafdelingen m.v. som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig, jf. § 2, stk. 1, nr. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Med forslaget får børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, ret til ordinært og ekstra børnetilskud i den periode, hvor der i en længere periode mangler en forsørger på grund af indlæggelsen.

Desuden foreslås det, at der udbetales ordinært børnetilskud, særligt børnetilskud og tillæg til særligt børnetilskud, når folkepensionen til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, jf. § 2, stk. 1, nr. 5, § 4, stk. 3, nr. 5, og stk. 5, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Med forslaget får børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, ret til ordinært børnetilskud, særligt børnetilskud og tillæg til særligt børnetilskud i den periode, hvor der ikke udbetales social pension til en forælder på grund af indlæggelsen.

Børnene får dermed samme retsstilling som børn af personer, som er indsatte under kriminalforsorgen.

Desuden foreslås det, at når den, der har forældremyndigheden over et barn, anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling, på Sikringsafdelingen m.v. som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom, kan Udbetaling Danmark bestemme, at det ordinære børnetilskud, der udbetales efter § 2, stk. 1, nr. 3, kan udbetales til den indlagtes ægtefælle, såfremt den indlagtes særbarn opholder sig hos denne.

Med forslaget sidestilles udbetalingsreglerne for børnetilskud til børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, med udbetalingsreglerne til børn af personer, som er indsatte under kriminalforsorgen.

3.3. Forholdet til databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven

Lovforslaget indebærer, at der vil ske behandling af personoplysninger, herunder indsamling og videregivelse, om personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom.

Det følger af den foreslåede § 45, stk. [5], i lov om social pension, som affattet ved lovforslaget § 1, nr. 3, den foreslåede § 44 b, stk. [5], i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som affattet ved lovforslagets § 2, nr. 3, og de foreslåede § 10 a, stk. 3-5, i

lov om aktiv socialpolitik som affattet ved lovforslagets § 3, nr. 1, at behandlingsstederne ved opslag i indkomstregistret skal undersøge, om personer i målgruppen for lovforslaget modtager pension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik.

Det følger det af de foreslåede § 45, stk. 4, i lov om social pension, § 44 b, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og § 10 a, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, at behandlingsstederne skal videregive personoplysninger til kommunen, når behandlingsstederne skal underrette om tidspunkt for indlæggelse og udskrivning af sådanne personer med henblik på stop af ydelsen.

Desuden følger det af de foreslåede bestemmelser i § 45, stk. 4, i lov om social pension, og § 44 b, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at kommunen skal videreformidle personoplysningerne til Udbetaling Danmark for personer, som modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Endelig følger det af den foreslåede § 45, stk. 6, i lov om social pension, § 44 b, stk. 6, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., og § 10 a, stk. 5, i lov om aktiv socialpolitik, at kommunen og Udbetaling Danmark skal underrette behandlingsstederne om, at en ydelse stoppes i forbindelse med en indlæggelse, og hvis ydelsen igangsættes i forbindelse med udskrivningen.

Behandlingsstederne vil således som følge af lovforslaget skulle behandle oplysninger om personnummer, indkomst og domstyper for de anbragte eller indlagte patienter, mens der alene vil være tale om videregivning af personnummer på den relevante målgruppe i forbindelse med underretningen af kommunen om personer, som modtager ydelser, der efter forslaget skal stoppes.

Kommunen vil som følge af forslaget desuden skulle benytte sin adgang til det kommunale Sags- og Partsoverblik (SAPA) med henblik på at vurdere, om der er grundlag for at underrette Udbetaling Danmark, når der er tale om en person, som modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Oplysningerne om, at en person modtager en offentlig ydelse og vedkommendes personnummer, er fortrolige oplysninger. Beskæftigelsesministeret vurderer dog ikke, at der er tale om følsomme personoplysninger, som behandlingsstederne skal udveksle med kommunerne, og som kommunerne eventuelt skal udveksle med Udbetaling Danmark.

Kommunernes og Udbetaling Danmarks behandling af personoplysninger, herunder udveksling af oplysninger mellem kommunerne og Udbetaling Danmark i forbindelse med underretning, vil således alene omfatte almindelige personoplysninger.

Beskæftigelsesministeriet finder, at den foreslåede behandling af almindelige personoplysninger af de psykiatriske afdelinger, kommunerne og Udbetaling Danmark kan foretages med hjemmel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, jf. stk. 2 og 3, hvorefter der er mulighed for at opretholde og indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af dele af artikel 6, stk. 1.

Beskæftigelsesministeriet vurderer, at behandlingen kan ske i medfør af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, om nødvendig behandling af personoplysninger af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, og at behandling af oplysninger i form af personnummer kan ske i medfør af databeskyttelseslovens § 11 med henblik på en entydig identifikation af den relevante målgruppe.

Desuden vurderer Beskæftigelsesministeriet, at behandlingen af personoplysninger efter de foreslåede bestemmelser vil ske i overensstemmelse med de grundlæggende principper i forordningens artikel 5, herunder artikel 5, stk. 1, litra c, hvorefter personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles. Ministeriet har ved vurderingen lagt vægt på, at behandlingsstederne med den foreslåede ordning ikke videregiver oplysninger til kommunerne, udover hvad der er nødvendigt for, at kommunerne og eventuelt Udbetaling Danmark kan vurdere, om en ydelse skal stoppes for personer, der er omfattet af den foreslåede § 1, nr. 3, § 2, nr. 3, og § 3, nr. 1, i lovforslaget, ligesom reglerne er med til at skabe klarhed over myndighedernes opgaver.

Det forudsættes, at oplysningspligten i databeskyttelsesforordningens artikel 14 iagttages i forhold til de personer, som oplysningerne vedrører.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

4.1. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget forventes at medføre mindreudgifter til ydelser. Der er udgifter til implementering, der indgår i almindelig DUT – udgifterne er endnu ikke afdækket.

Det forventes, at forslaget vil medføre implementeringsudgifter for Udbetaling Danmark, kommunerne og regionerne.

Tabel X: Overskrift (5 kolonner)

	2021	2022	2023	2024
I alt statslige udgifter	0,0	32,6	32,6	32,6
Heraf til	0,0	36,5	36,5	36,5
Heraf til e	0,0	4,0	4,0	4,0
Heraf	0,0	0,1	0,1	0,1
I alt kommunale udgifter	0,0	0,3	3,3	3,3
Heraf	0,0	3,7	3,7	3,7
Heraf implementeringsudgifter	0,0	3,0	0,0	0,0
Heraf driftsudgifter	0,0	0,4	0,4	0,4
I alt offentlige udgifter	0,0	32,3	29,3	29,3

Anm:

Tabel X: Overskrift (6 kolonner)

	2021	2022	2023	2024	Varigt
I alt statslige udgifter	0,0	32,6	32,6	32,6	32,6
Heraf til	0,0	36,5	36,5	36,5	36,5
Heraf til e	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Heraf	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
I alt kommunale udgifter	0,0	0,3	3,3	3,3	3,3
Heraf	0,0	3,7	3,7	3,7	3,7
Heraf implementeringsudgifter	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0
Heraf driftsudgifter	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4
I alt offentlige udgifter	0,0	32,3	29,3	29,3	29,3

Anm:

Tabel X: Overskrift (7 kolonner)

	2021	2022	2023	2024	Varigt	Tekst
I alt statslige udgifter	0,0	32,6	32,6	32,6	32,6	0
Heraf til	0,0	36,5	36,5	36,5	36,5	0
Heraf til e	0,0	4,0	4,0	4,0	4,0	0
Heraf	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0
I alt kommunale udgifter	0,0	0,3	3,3	3,3	3,3	0
Heraf	0,0	3,7	3,7	3,7	3,7	0
Heraf implementeringsudgifter	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	0
Heraf driftsudgifter	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0
I alt offentlige udgifter	0,0	32,3	29,3	29,3	29,3	0

Anm:

4.2. Implementeringskonsekvenser

Lovforslaget er udformet under hensyntagen til ambitionen i aftale om en digitaliseringsklar lovgivning, så loven så vidt muligt kan understøttes digitalt.

Ved udarbejdelse af lovforslaget er der taget højde for, at den foreslåede ordning så vidt muligt understøttes af eksisterende digitale løsninger, og at behandlingen af borgernes oplysninger kan finde sted inden for rammerne af databeskyttelsesregler. Det er ministeriets vurdering, at lovforslaget så vidt muligt følger principperne 1-7 for digitaliseringsklar lovgivning, dog således at princip 3, 6 og 7 kun opfyldes delvist.

Det er ministeriets vurdering, at lovforslaget tilgodeser princip nr. 1 om enkle og klare regler. De gældende regler om stop for ydelser i lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og i lov om aktiv socialpolitik, som gælder for personer, der er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, tilpasses i videst muligt omfang i forhold til personer, der anbringes eller indlægges i retspsykiatrien som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom.

Ministeriet vurderer endvidere, at lovforslaget lever op til princip nr. 2 om digital kommunikation. Lovforslaget indfører ikke nye adgange til digital kommunikation for borgerne og pålægger heller ikke borgerne pligt til at anvende den digitale løsning. Således vil en person, der ikke har digitale kompetencer, f.eks. kunne henvende sig til kommunen eller Udbetaling Danmark på anden måde end gennem de digitale løsninger. Der er lagt op til, at behandlingsstederne med henblik på at kunne give kommunerne besked om ophold for personer anvender indkomstregistret med henblik på at undersøge, om en person med de relevante domme modtager en ydelse. Det forudsætter, at regionerne etablerer en brugergrænseflade til indkomstregistret.

Lovforslaget opfylder kun delvist princip nr. 3 om automatisk sagsbehandling. Dette skyldes, at det er nødvendigt, at de involverede myndigheder behandler hver sag individuelt. Den foreslåede ordning indebærer f.eks. manuel håndtering af oplysninger om anbragte eller indlagte personer på de enkelte behandlingssteder, og behandlingsstedernes underretning af kommunerne forventes ligeledes at ske manuelt.

Det bemærkes dog, at de foreslåede ændringer vedrørende ydelsesmodtagere, som anbringes eller indlægges, forventes at blive implementeret i det eksisterende fælleskommunale IT-system, KY, der allerede anvendes af alle kommuner, og i Udbetaling Danmarks IT-system.

Lovforslaget er i overensstemmelse med princip 4 om genbrug af data, da behandlingssteder, kommuner og Udbetaling Danmark vil skulle genbruge

oplysninger fra indkomstregisteret til vurdering af, om en person i målgruppen modtager en ydelse, som skal stoppes. Desuden skal kommunerne anvende det kommunale Sags- og Partsoverblik (SAPA) til at vurdere, om Udbetaling Danmark skal underrettes om en person, der modtager en ydelse fra Udbetaling Danmark. Lovgivningen er udformet, så personnummer anvendes til identifikation af den relevante borger.

Lovforslaget understøtter princip nr. 5, idet det skal bemærkes, at myndighederne vil skulle overholde de eksisterende krav til datasikkerhed.

Lovforslaget understøtter endvidere delvist princip nr. 6, da de foreslåede ændringer om stop af ydelser forventes at blive implementeret i det eksisterende fælleskommunale IT-system, KY, der allerede anvendes af alle kommuner, og i Udbetaling Danmarks IT-system. Der er således tale om brug og videreudvikling af eksisterende offentlig IT-infrastruktur.

Endelig understøtter lovforslaget delvist princip 7 om forebyggelse mod snyd og fejl, idet kommunerne og Udbetaling Danmark allerede i dag har hjemler til at indhente oplysninger om bl.a. økonomiske forhold til kontrol i enkeltsager og generel kontrol. Lovforslaget åbner imidlertid ikke for nye kontrolmuligheder, f.eks. for de omfattede psykiatriske afdelinger.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Det vurderes, at forslaget medfører, at borgere, der er omfattet af lovforslaget, i øget omfang selv skal være opmærksomme på at søge om eventuel hjælp til betaling af udgifter i form af tillæg efter pensionslovgivningen eller enkelttydelser efter lov om aktiv socialpolitik i forbindelse med egenbetaling ved behandlingsudgifter, som ikke dækkes af behandlingsstederne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den ... til den ... været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

...

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre-udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/mer-udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner		
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne		
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja X	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 14 a, stk. 1, i lov om social pension yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapital 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven. Helbredstillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Efter § 14 a, stk. 4, i lov om social pension ydes der desuden helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbredstillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes helbredstillægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 14 b og 14 c til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 49, stk. 1, nr. 7. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser, kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 14 b, stk. 2.

Endvidere nedsættes helbredstillægget af den personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 29, jf. § 31, stk. 2. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1-4, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6.

Folkepensionister, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil jf. § 14, stk. 1. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Pensionister, som er tilkendt seniorpension, tidlig pension eller førtidspension efter lov om social pension, kan ikke søge om helbredstillæg eller personligt tillæg efter gældende regler i § 14, stk. 1, og § 14 a, stk. 1 og 4. De har i stedet mulighed for at søge om at få dækket behandlingsudgifter m.v. efter lov om aktiv socialpolitik.

Det foreslås, at der i § 14 a, stk. 1, 1. pkt., efter »jf. dog stk. 2« indsættes », § 45, stk. 4, og § 46, stk. 3«, og at der i § 14 a, stk. 4, 1. pkt., efter »nødvendig« indsættes », jf. dog § 45, stk. 3, og § 46, stk. 4«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 45, stk. 4, og forslaget til et nyt stykke 3 i § 46, hvorefter kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at folkepensionister, der indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling, på Sikringsafdelingen m.v. som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter, som er nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4. Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse herom på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Forslaget betyder, at pensionister, som indsættes til strafafsoning eller anbringes eller indlægges som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom ikke kan søge om helbredstillæg efter de gældende regler i § 14 a, stk. 1 og 4, men i stedet skal søge om dækning af helbredsudgifterne efter forslaget til § 45, stk. 4, og § 46, stk. 3.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3 og 6.

Til nr. 2

Det fremgår af § 34, stk. 1, i lov om social pension, at hvis pensionen ikke har været udbetalt under ophold i boformer m.v., jf. § 46, genoptages udbetalingen med virkning fra 1 måned før opholdets ophør. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt sin pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra opholdets ophør.

Det fremgår af § 34, stk. 2, at hvis pensionen ikke har været udbetalt under unddragelse, jf. § 46 a, genoptages udbetalingen med virkning fra unddra-

gelsens ophør. Udbetalingen genoptages dog ikke, hvis pensionisten i umiddelbar forlængelse af unddragelsens ophør indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus.

Boformer m.v., jf. § 46, omfatter strafafsoning i fængsel og arresthuse, men ikke anbringelse eller indlæggelse på psykiatriske afdelinger eller på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland.

Efter § 46 a, stk. 2, ophører pensionen bl.a. for personer, som bevidst undtager sig strafforfølgning her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse. Anbringelses- og behandlingsdomme indgår i anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Bestemmelserne vedrører alle former for pensioner, som kan tilkendes efter lov om social pension, dvs. folkepension, seniorpension, tidlig pension og førtidspension efter reglerne fra før 2003.

Det foreslås, i § 34, stk. 1, 1. pkt., at ændre »§ 46« til »§§ 45-46«.

Forslaget betyder, at i de tilfælde, hvor pensionen ophører for personer, som idømmes en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, jf. forslaget til § 1, nr. 3, vil udbetalingen af pensionen genoptages med virkning fra 1 måned før opholdets ophør. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt sin pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra opholdets ophør.

Desuden foreslås det i § 34, stk. 2, 2. pkt., efter »arresthus« at indsætte »eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom«.

Forslaget betyder, at såfremt en bevidst unddragelse fra straffuldbyrdelse, som har resulteret i, at pensionsudbetalingen stoppes, efterfølges af en anbringelse eller indlæggelse på en psykiatrisk afdeling eller på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, genoptages udbetalingen af pensionen ikke.

Med disse forslag sidestilles reglerne for genoptagelse efter ophør af udbetaling af pension for personer, som er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, jf. § 46, stk. 1, og for personer, som har fået stoppet pensionsudbetalingen som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter den foreslåede § 45, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

Forslagene omfatter alle former for pension, som kan tilkendes efter lov om social pension, dvs. folkepension, seniorpension, tidlig pension og førtidspension tilkendt efter 2003.

Til nr. 3

Det fremgår af § 46, stk. 1 i lov om social pension, at indsættes en person, som modtager pension, til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor en strafafsoning i fængsel eller arresthus påbegyndes. Hvis pensionisten inden opholdet fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor strafafsoningen påbegyndes. Tilsvarende gælder ved varetægtsfængsling.

Efter § 45, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1207 af 22. november 2024 om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension), kan personer, der bliver omfattet af en foranstaltning som nævnt i § 46, stk. 1, i lov om social pension, tilkendes pension efter loven. Pensionen inddrages med virkning fra udgangen af den måned, hvor opholdet påbegyndes, uanset om pensionen først tilkendes senere.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 46, at hvis udbetalingen af pension er ophørt efter § 46, stk. 1, i lov om social pension, gælder inddragelsen hele pensionen. Pensionen anses dog ikke for bortfaldet og personen bibeholder sin status som pensionist.

Efter en inddragelse udbetales pensionen igen med virkning fra 1 måned før opholdets ophør. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra datoen for opholdets ophør. Pensionsudbetalingen genoptages ikke, hvis opholdet ophører med henblik på kortvarigt ophold uden for de foranstaltninger, der er nævnt i § 46, stk. 1, i lov om social pension

Af lovens § 46, stk. 2, fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Det er Udbetaling Danmark, der overfører beløbet til kommunen af den stoppede pensionsudbetaling.

Af bekendtgørelsens § 47 fremgår det, at beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende efter § 46, stk. 2, i lov om social pension og andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering kan udbetales af pensionen.

Det fremgår derudover af vejledning nr. 53 af 31. august 2007 om folkepension efter lov om social pension, at beløbet kan efter en konkret vurdering ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning

for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo. Beløbet afholdes af pensionen og kan derfor ikke overstige denne, men der kan eventuelt udbetales hjælp i form af personligt tillæg til pågældende, hvis der er et særligt behov herfor.

Personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt. (psykisk syge), § 16, stk. 1, 3. pkt. (abnorm rus), eller § 69 (mangelfuldt udviklede m.v.), som idømmes en dom til behandling, og som placeres på en psykiatriske afdeling i medfør af straffelovens § 68, 2. pkt., eller § 69, jf. § 68, 2. pkt., kan idømmes en anbringelsesdom, en behandlingsdom eller en dom til ambulant behandling evt. med mulighed for indlæggelse.

Der er ikke fastsat regler i lov om social pension om stop af udbetalingen af folke-, førtids-, senior- og tidlig pension til personer, der bliver dømt til anbringelse eller behandling og som indlægges i retspsykiatrien.

Efter § 14 a, stk. 1, i lov om social pension yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapitel 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Efter § 14 a, stk. 4, i lov om social pension ydes der desuden helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbredstillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisafale med. Har kommunen ikke indgået en prisafale, beregnes helbredstilægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Helbredstillæg efter § 14 a, stk. 1 og 4, beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 14 b og 14 c til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 49, stk. 1, nr. 7. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser,

kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 14 b, stk. 2.

Endvidere fastsættes helbredstillæget på baggrund af pensionistens personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 29. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1-4, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6.

Folkepensionister, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil, jf. § 14, stk. 1. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Både folkepensionister, som er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, og folkepensionister, som indlægges eller anbringes i retspsykiatrien som følge af en behandlingsdom, har efter gældende regler mulighed for at søge om helbredstillæg efter § 14 a, stk. 1 og 4, under indsættelsen eller indlæggelsen.

Personer, som modtager seniorpension, tidlig pension eller førtidspension, efter lov om social pension, har ikke mulighed for at søge om helbredstillæg efter de gældende regler i § 14 a, stk. 1 og 4.

Efter gældende § 46, stk. 4, giver fængslet eller arresthuset Udbetaling Danmark og kommunen meddelelse om indsættelsen og om tidspunktet for løsladelsen, hvis opholdet må påregnes at have en varighed ud over den periode, for hvilken der udbetales pension, jf. stk. 1 og 2.

Efter gældende § 6 i lov om Udbetaling Danmark skal kommunen uden samtykke fra borgeren videregive oplysninger til Udbetaling Danmark om borgere, der søger om eller får hjælp fra kommunen, herunder oplysninger om rent private forhold, hvis oplysninger er nødvendige 1) for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag eller modregning, for at frakende eller stoppe kontante ydelser og økonomiske tilskud eller for at foretage anden opfølgning i sager på Udbetaling Danmarks sagsområde eller 2) forud for Udbetaling Danmarks første udbetaling efter lov om en børne- og ungeydelse.

Tilsvarende skal Udbetaling Danmark efter gældende § 7 i lov om Udbetaling Danmark uden samtykke for borgeren videregive oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, til kommunen om borgere, der søger om eller modtager kontante ydelser og økonomiske tilskud fra Udbetaling Danmark, hvis oplysningerne er nødvendige for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag eller modregning, for at frakende eller stoppe kontante ydelser og økonomiske tilskud eller for at foretage anden opfølgning i sager på kommunens sagsområde.

Efter gældende § 8 i lov om Udbetaling Danmark har Udbetaling Danmark og kommunen til brug for vurderingen af, om oplysninger skal videregives til den anden myndighed, jf. §§ 6, 7 og 9, og til brug for myndighedsopgaver efter den sociale og den beskæftigelsesmæssige lovgivning terminaladgang til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, samt oplysninger om størrelsen på ydelsen og tilskuddet.

Det foreslås, at der i lov om social pension efter § 44 indsættes en ny § 45.

Det foreslås som § 45, stk. 1, at anvendes en foranstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., over for en person, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, samt anbringes eller indlægges personen på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes. Fik pensionisten inden anbringelsen eller indlæggelsen udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 1, stoppes udbetalingen af hele folke-, førtids-, senior- og tidlig pension, når en person idømmes en anbringelses eller behandlingsdom og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling. Pension udbetales indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes.

Hvis pensionisten inden indlæggelsen fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor indlæggelsen påbegyndes.

Pensionen vil blive udbetalt igen med virkning fra 1 måned før indlæggelsen ophører, hvis pensionen udbetales bagud. Hvis pensionen udbetales forud, vil udbetalingen blive genoptaget med virkning fra opholdets ophør.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at det alene er i de perioder, hvor den omfattede målgruppe, jf. afsnit 3.1, er indlagt på en psykiatrisk afdeling,

at pensionen stoppes. Pensionisten fastholder sin status som pensionist i perioden, hvor pension er inddraget under anbringelse eller indlæggelse. Den dag pensionisten udskrives til ambulant behandling, tilsyn eller udskrives efter endt behandling, skal Udbetaling Danmark genoptage udbetalingen af pensionen til den pågældende, såfremt personen opfylder betingelserne for at modtage pensionen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil personer, som af retten findes omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt., og derfor ikke straffes samt personer, som af retten findes omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 3. pkt., og der ikke findes særlige omstændigheder for at pålægge straf, være omfattet.

Retten kan, hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, træffe bestemmelse om at idømme en foranstaltning efter straffelovens § 68, hvis det findes formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Personer, der af retten findes omfattet af personkredsen i § 69, men det af retten findes formålstjenligt i stedet for at idømme straf, at træffe bestemmelse om en foranstaltning som nævnt i § 68, 2. pkt., vil ligeledes være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Endeligt vil personer, der er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 69 nævnte art være omfattet, såfremt retten finder det formålstjenligt, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 eller 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

For både personer omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. samt 3. pkt., kræves det, at de af retten idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom i medfør af straffelovens § 68, 2. pkt., for, at de omfattes af den foreslåede bestemmelse.

Ligeledes vil det for personer omfattet af straffelovens § 69 kræves, at de af retten idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom i medfør af straffelovens § 69, jf. § 68, 2. pkt., for, at de omfattes af den foreslåede bestemmelse.

Personer der idømmes dom til ambulant behandling, herunder med mulighed for indlæggelse, vil således ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås som § 45, stk. 2, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, får udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode på op til 6 måneder fra indlæggelsestidspunktet. Perioden kan herefter forlænges efter en konkret vurdering.

Forslaget betyder, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er idømt en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, og som får stoppet pensionen, jf. forslaget til § 45, stk. 1, vil kunne få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode op til 6 måneder efter indlæggelse til behandlingen efter dom.

Ved beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende menes der, at der, efter en konkret vurdering, kan ydes til et beløb f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo.

Forslaget betyder, at den retspsykiatriske patient får mulighed for at bevare sin bolig i en periode op til 6 måneder. Man kan ofte på forhånd ikke forudse hvor lang tid en retspsykiatrisk patient skal være indlagt, da denne ikke modtager en afsoningsperiode på samme måde som ved almindelig afsoning i fængsel eller arresthus.

Forslaget betyder, at det er kommunen, der træffer afgørelse om der skal udbetales et beløb til dækning af huslejudgifter mv, og det er kommunen, der udbetaler beløbet. Det vil derfor altid bero på en konkret vurdering hvorvidt der er brug for at opretholde den retspsykiatriske patients bolig i en periode op til 6 måneder. Et hensyn kan bl.a. være at en eventuel Samlever eller ægtefælle har brug for en tilpasningsperiode før personen står alene med boligudgiften.

Den foreslåede bestemmelse vil også indebære, at kommunen har mulighed for, under den pågældendes indlæggelse til behandling, efter en konkret og individuel vurdering at beslutte at udvide perioden udover de angivet 6 måneder, hvor i der kan udbetales et beløb til dækning af husleje og lignende.

Hvis en retspsykiatrisk patient under sit behandlingsforløbet udskrives til ambulant behandling for derefter at blive genindlagt til behandling på en retspsykiatrisk afdeling, er der på ny mulighed for at få dækket udgifter til husleje eller lignende, hvis pensionen efter de foreslåede regler inddrages. Dette vil altid bero på, at kommunen foretager en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende på ny har brug for at få dækket huslejudgifter eller lignende til at opretholde sin bolig.

Det foreslås som § 45, stk. 3, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at folkepensionister, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 14 a, stk.

1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold efter § 14, stk. 1, 2. pkt.

Forslaget betyder, at en folkepensionist, som anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller Sikringsafdelingen som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, ikke vil kunne søge om almindeligt og udvidet helbredstillæg efter de gældende regler i § 14 a, stk. 1 og 4, i lov om social pension.

I stedet vil pensionister, som er indlægges eller anbringes til behandling i retspsykiatrien, kunne søge om hjælp til behandlingsudgifter svarende til de behandlingsudgifter, som er omfattet af § 14 a, stk. 1 og 4, men efter en konkret vurdering af pensionistens økonomiske situation under indlæggelsen.

I perioden for indlæggelsen har Udbetaling Danmark ikke grundlag for at opgøre pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue. Endvidere er der ikke grundlag for, at Udbetaling Danmark beregner den personlige tillægsprocent. Dermed har kommunen ikke et grundlag for at udbetale det almindelig og det udvidede helbredstillæg efter § 14 a, stk. 1 og 4, til folkepensionister, som anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller Sikringsafdelingen som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom.

Den foreslåede ændring vil medføre, at folkepensionister, der anbringes eller indlægges til behandling, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egne udgifter til de ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedsloven, og som er omfattet af reglerne om helbredstillæg i § 14 a, stk. 1. Desuden kan de fortsat få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig.

Det foreslås, at hjælpen til helbredsudgifter ydes ved, at kommunen træffer afgørelse om hjælpen, ud fra en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Denne vurdering skal efter forslaget følge den praksis, som kommunen har ved vurdering af personligt tillæg efter § 14, stk. 1, 2. pkt.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 34-19 fastsat at pensionistens økonomiske forhold findes ved at udregne pensionistens rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet beregnes ved at trække pensionistens og en eventuel ægtefælles månedlige rimelige, faste udgifter fra nettoindtægten. Hvis kommunen har fastsat et vejledende rådighedsbeløb, skal det danne udgangspunkt for, om pensionisten er berettiget til personligt tillæg.

Principmeddelelse 34-19 fastsætter endvidere at en samlevers indtægter og udgifter ikke indgår i den økonomiske vurdering af, hvorvidt en pensionist har ret til personligt tillæg, da der ikke er gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende. Eftersom hjælpen til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse gives til folkepensionister der er indlagte, vil en eventuel ægtefælles økonomi heller ikke skulle indgå i vurderingen. Har pensionisten udgifter, som relaterer sig til en fælles husstand med en samlever eller ægtefælle i form af husleje, el, vand og varme, skal disse indgå i vurderingen, hvormed pensionisten får medregnet sin andel af de fælles udgifter ved beregningen af pensionistens rådighedsbeløb.

Det foreslås i bestemmelsen, at pensionisten kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgiften. Herved undgås det, at kommunen skal tage stilling til en anmodning om et personligt tillæg efter § 14, stk. 1, til en eventuel egenbetaling efter samme konkrete vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Grundlaget for vurdering af hjælp til helbredsudgifter efter forslaget til § 45, stk. 4, og personligt tillæg efter de gældende regler i § 14, stk. 1, følger efter forslaget samme praksis i forhold til den økonomiske vurdering af behovet for hjælp, mens de helbredsudgifter, som dækkes, følger de gældende regler og praksis for tilkendelse af helbredstillæg efter §§ 14 a, stk. 1 og 4.

Det er hensigten med den foreslåede bestemmelse, at tillægget til medicinudgifter fortsat beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Det er endvidere hensigten med den foreslåede bestemmelse, at kommunen fortsat kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af hjælpen. Pensionisten skal fortsat kunne vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes hjælpen i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelsen, at pensionisten skal kunne få dækket samme helbredsudgifter flere steder. Dermed vil pensionisten ikke kunne få hjælp til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse, i tilfælde hvor pensionisten kan få dækket hjælpen efter anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven, eller andre kendte tilskud på behandlingstidspunktet.

Udbetalingen af beløbet til dækning af helbredsudgifter skal efter forslaget følge kommunernes praksis for udbetaling af helbredstillæg. Har kommu-

nen praksis for at udbetale beløbet til pensionisten selv, fortsætter kommunen hermed. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til det sted, som yder hjælpen, f.eks. apotek eller behandlingssted, udbetales beløbet hertil.

Overgår en person til folkepension under indlæggelsen, vil personen kunne få ydet hjælp til helbredsudgifter, efter den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås som § 45, *stk. 4. 1. pkt.*, at den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse, samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdomforanstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, og som modtager pension efter denne lov. Den psykiatriske afdeling skal underrette kommunen inden udskrivning af en person omfattet af 1. pkt.

Forslaget skal sikre, at behandlingsstederne har pligt til at udlevere oplysninger om tidspunktet for indlæggelse og udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdomforanstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, til kommunen med henblik på et eventuelt stop af en ydelse, som er omfattet af lovforslaget.

Der vil være tale om udveksling af oplysninger om personnummer og andre oplysninger, som er nødvendige for, at myndighederne kan træffe afgørelse om inddragelse af de relevante ydelser, og kommunen vil således ikke modtage oplysninger om personens helbredsforhold i øvrigt.

Det foreslås som § 45, *stk. 4. 2. pkt.*, at kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når kommunen har en formodning om, at personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget betyder, at kommunen er kontaktpunkt for behandlingsstederne, også i de tilfælde, hvor det er Udbetaling Danmark, som udbetaler den ydelse, som skal stoppes, f.eks. folkepension og førtidspension. Efter forslaget skal kommunen således give meddelelsen videre til Udbetaling Danmark, som skal sørge for at stoppe pensionen i forbindelse med indlæggelsen og starte pensionen igen i forbindelse med udskrivelsen.

Det forudsættes, at kommunen gør brug af sin terminaladgang, jf. § 8 i lov om Udbetaling Danmark, til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, til vurdering af, om oplysningen skal videregives til Udbetaling Danmark.

Kommunen vil i disse tilfælde skulle videregive de oplysninger, som kommunen har modtaget fra behandlingsstederne, og som er relevante for Udbetaling Danmarks afgørelse om inddragelse af pensionen.

Det foreslås som § 45, *stk. 5*, at den psykiatriske afdeling, jf. *stk. 1*, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i Indkomstregistret til brug for underretning efter *stk. 4* og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 45, *stk. 5. 1. pkt.*, hvorefter behandlingsstedet foreslås at få en underretningspligt til kommunen. Efter forslaget vil den psykiatriske afdeling kunne slå op i indkomstregistret for at se om de personer, der er omfattet af målgruppen for lovforslaget, f.eks. modtager social pension.

Derudover foreslås det, at der også gives adgang til indkomstregistret med henblik på at vurdere, om en personen skal have udbetalt et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Det forudsættes i den forbindelse, at den psykiatriske afdeling alene kan anvende adgangen til indkomstregisteret i tilfælde, hvor dette er nødvendigt og relevant. Der skal således foretages en konkret vurdering ud fra de foreliggende oplysninger i kriminalforsorgens sag af, om der er grundlag for at foretage opslag i indkomstregisteret. Det vil f.eks. ikke være tilfældet, hvis personen ikke er idømt en behandlingsdom eller anbringelsesdom, eller der foreligger oplysninger om, at den dømte er selvforsørgende. Det forudsættes endvidere, at adgangen til indkomstregisteret begrænses til de relevant medarbejdere.

Det foreslås som § 45, *stk. 6*, at Udbetaling Danmark skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter *stk. 4*, hvis Udbetaling Danmark stopper en ydelse i forbindelse med en indlæggelse, jf. *stk. 1*, og når Udbetaling Danmark igangsætter pensionen i forbindelse med udskrivning.

Forslaget skal sikre, at de psykiatriske afdelinger får oplysning om, den indlagte pensionsts ydelse stopper således, at behandlingsstedet kan udbetale et beløb til fornødenheder efter sundhedslovens § 91; og om at personen er sikret det nødvendige forsørgelsesgrundlag i forbindelse med udskrivningen.

Til nr. 4

Det fremgår af § 46, stk. 1, 1. pkt., at indsættes en person til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes.

Af § 46, stk. 2, fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Udbetaling Danmark overfører beløbet til kommunen af den stoppede pensionsudbetaling.

Endvidere fremgår af det af § 47 i bekendtgørelse nr. 1207 af 22/11/2024 om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension), at beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende efter § 46, stk. 2, i lov om social pension og andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering kan udbetales af pensionen.

Det fremgår derudover af vejledning nr. 53 af 31. august 2007 om folkepension efter lov om social pension, at beløbet kan efter en konkret vurdering ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo. Beløbet afholdes af pensionen og kan derfor ikke overstige denne, men der kan eventuelt udbetales hjælp i form af personligt tillæg til pågældende, hvis der er et særligt behov herfor.

Det foreslås i § 46, stk. 2, 1. pkt., at »af pensionen« udgår, og at § 46, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Efter det foreslåede, kan personer, der er omfattet af § 46, stk. 1, ligesom efter gældende regler efter en konkret vurdering få dækning til betaling af huslejeudgifter mv. udbetalt af kommunen, såfremt der er rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for en periode på op til 6 måneder efter indsættelsen.

Forslaget indebærer, at hjælpen, som udbetales af kommunen, ikke længere skal udbetales af den pension, som er blevet stoppet på grund af indsættelsen.

Forslaget betyder, at Udbetaling Danmark ikke længere af den stoppede pensionen skal overføre et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende til kommunen for personer, som indsættes til strafafsoning i fængsel

eller arresthus, jf. § 46, stk. 2, i lov om social pension. Beløbet vil efter forslaget fremover blive udbetalt af kommunen.

Det er med forslaget ikke hensigten at ændre de udgifter, som kan dækkes efter bestemmelsen. Beløbet kan således efter en konkret vurdering ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer samt andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indbo-forsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement.

Til nr. 5

Af § 46, stk. 2, i lov om social pension fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende. Udbetaling Danmark overfører beløbet til kommunen. Under varetægtsfængsling kan perioden nævnt i 1. pkt. forlænges.

Det fremgår af § 46, stk. 3, at efterfølges varetægtsfængslingen ikke af en domfældelse, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Det foreslås i § 46, stk. 3, at ændre »efterbetales den del af« til: »efterbetaler Udbetaling Danmark«.

Den ændrede formulering indebærer en præcisering af, at det er Udbetaling Danmark, som efterbetaler pensionen, hvis en varetægtsfængsling ikke efterfølges af en domfældelse, og at der ikke vil være udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje af den stoppede pension. Det vil således være den fulde pension, Udbetaling Danmark skal udbetale.

Videre foreslås det i stk. 3 som 2. *pkt.* at indsætte »Beløb udbetalt efter stk. 2 skal tilbagebetales til kommunen.«.

Forslaget betyder, at personer, som har fået udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende under en varetægtsfængsling, og som får efterbetalt den fulde pension, hvis varetægtsfængslingen ikke efterfølges af en domfældelse, skal tilbagebetale det udbetalte beløb til dækning af husleje-udgifter til kommunen for at undgå, at der sker dobbeltforsørgelse under varetægtsfængslingen.

Forslagene skal ses i sammenhæng med forslaget til § 1, nr. 4, om, at hjælp til dækning af udgifter til husleje, som udbetales af kommunen, ikke længere udbetales af pensionen gennem Udbetaling Danmark.

Til nr. 6

Efter § 14 a, stk. 1, i lov om social pension yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapital 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven. Helbredstillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Efter § 14 a, stk. 4, i lov om social pension ydes der desuden helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbredstillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes helbredstillægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 14 b og 14 c til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 49, stk. 1, nr. 7. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser, kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 14 b, stk. 2.

Endvidere nedsættes helbredstillægget af den personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 29. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 49, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 29, stk. 1-4, overstiger fradragsbeløbet efter § 49, stk. 1, nr. 6.

Folkepensionister, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil jf. § 14, stk. 1. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Folkepensionister, som indsættes til strafafsoning i fængsler og arresthuse, bevarer deres status som pensionister under indsættelsen, og har således mulighed for at søge om helbredstillæg efter §§ 14 a, stk. 1 og 4.

Det foreslås i § 46, at der efter stk. 3 indsættes et nyt stykke:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at folkepensionister, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold efter § 14, stk. 1, 2. pkt.«

Forslaget betyder, at en folkepensionist, som er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, og som har fået stoppet sin pension efter § 46, stk. 1, ikke længere vil kunne søge om almindeligt og udvidet helbredstillæg efter de gældende regler i § 14 a, stk. 1 og 4, i lov om social pension.

I stedet vil den indsatte folkepensionist kunne søge om hjælp til behandlingsudgifter svarende til de behandlingsudgifter, som er omfattet af § 14 a, stk. 1 og 4, men efter en konkret vurdering af pensionistens økonomiske situation under indlæggelsen.

I perioden for indsættelsen har Udbetaling Danmark ikke grundlag for at opgøre pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue. Endvidere er der ikke grundlag for, at Udbetaling Danmark beregner den personlige tillægsprocent.

Den foreslåede ændring vil medføre, at folkepensionister, der er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, fortsat kan få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedsloven svarende til reglerne om helbredstillæg i § 14 a, stk. 1. Desuden kan de fortsat få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig, svarende til reglerne om helbredstillæg i § 14 a, stk. 4.

Det foreslås, at hjælpen til helbredsudgifter ydes ved, at kommunen træffer afgørelse om hjælpen, ud fra en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Denne vurdering skal efter forslaget følge den praksis, som kommunen har ved vurdering af personligt tillæg efter § 14, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås i bestemmelsen, at pensionisten kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgiften. Herved undgås det, at kommunen skal tage stilling til en anmodning om et personligt tillæg efter § 14, stk. 1, til en eventuel egenbetaling efter samme konkrete vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

De helbredsudgifter, som dækkes, følger efter forslaget de gældende regler og praksis for tilkendelse af helbredstillæg efter §§ 14 a, stk. 1 og 4.

Det er hensigten med den foreslåede bestemmelse, at tillægget til medicinudgifter fortsat beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Det er endvidere hensigten med den foreslåede bestemmelse, at kommunen fortsat kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af hjælpen. Pensionisten skal fortsat kunne vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes hjælpen i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelsen, at pensionisten skal kunne få dækket sine helbredsudgifter fra flere steder. Dermed vil pensionisten ikke kunne få hjælp til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse, i tilfælde hvor pensionisten kan få dækket hjælpen efter anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven, eller fra andre kendte tilskud på betalings-tidspunktet.

Udbetalingen af beløbet til dækning af helbredsudgifter skal efter forslaget følge kommunernes praksis for udbetaling af helbredstillæg. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til pensionisten selv, fortsætter kommunen hermed. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til det sted, som yder hjælpen, f.eks. apotek eller behandlingssted, udbetales beløbet hertil.

Overgår en person til folkepension under indlæggelsen, vil personen kunne få ydet hjælp til helbredsudgifter, efter den foreslåede bestemmelse.

Til nr. 7

Efter § 46, stk. 4, giver fængslet eller arresthuset Udbetaling Danmark og kommunen meddelelse om indsættelse og om tidspunktet for løsladelsen fra fængslet eller arresthuset, hvis opholdet må påregnes at have en varighed ud over den periode, hvor hvilken der udbetales pension, jf. stk. 1 og 2.

Det foreslås i § 46, stk. 4, der bliver stk. 5, at »og 2« udgår.

Forslaget hænger sammen med forslaget til nyaffattelsen af § 46, stk. 2, 1. pkt., hvorefter kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende, såfremt der er rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades i en periode op til 6 måneder efter strafafsoningen er påbegyndt.

Forslaget er en konsekvens af, at det foreslås, at hjælp til dækning af husleje efter § 46, stk. 2, ikke længere skal udbetales af den stoppede pension. Henvisningen til stk. 2 bliver dermed overflødig.

Til nr. 8

Efter § 46, stk. 5, i lov om social pension kan beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om

1) udbetaling af pension til personer, der har ophold i de institutioner m.v., der er nævnt i stk. 1,

2) udbetaling af pension til personer, der er anbragt i pleje i private hjem eller har ophold i et bofællesskab, jf. § 107, stk. 1, i lov om social service,

3) udbetaling af pension til personer, der har ophold i boformer omfattet af lov om social service, men for hvilke der ikke er fastsat regler om pensionens udbetaling, og

4) udbetaling af pension ydet efter lovgivning i et andet land.

Bemyndigelsen i § 46, stk. 5, nr. 1 [og 4], er udmøntet i kapitel 10 i bekendtgørelse nr. 1207 af 22. november 2024 om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension). § 46, stk. 5, 2-[3], er ikke udmøntet.

Det foreslås i § 46 stk. 5, nr. 1, der bliver stk. 6, nr. 1, at ændre »stk. 1« til »§ 45, stk. 1, og § 46, stk. 1«.

Forslaget betyder, at beskæftigelsesministeren fremover kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af pension til personer, der idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom og dermed bliver omfattet af forslaget til § 45 i lov om social pension, som svar til de regler, der gælder for indsatte pensionister, jf. § 46, stk. 5, nr. 1, i lov om social pension.

Det forventes således, at personer, der anbringes eller indlægges i retspsykiatrien og efter forslaget får stoppet pensionen, vil blive omfattet af de gældende regler om udbetaling af pension under [straf]afsoning i kapitel 10 i bekendtgørelse om social pension (førtidspension, seniorpension og folkepension) om udbetaling af pension under strafafsoning med de fornødne tilpasninger som følge af de foreslåede ændringer i lov om social pension.

Der henvises til afsnit 3.1.2.1.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger for en nærmere beskrivelse af reglerne i bekendtgørelsen.

Til nr. 9

Det fremgår af § 48 f i lov om social pension, at bestemmelserne i §§ 40, 41 a, 46-46c, 46 e, 47 og 48 finder tilsvarende anvendelse for en modtager af tidlig pension.

En modtager af tidlig pension vil således også få stoppet pensionen ved udgangen af den måned, hvor en eventuel strafafsoning påbegyndes efter § 46, stk. 1, og vil i øvrigt være omfattet af de regler, der efter § 46 gælder ved indsættelse i fængsel eller arresthus.

Det foreslås i § 48 f at ændre »40, 41 a« til »34, 40, 41 a, 45«.

Forslaget vil betyde, at en modtager af tidlig pension, som anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelses- eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, ligeledes vil få stoppet pensionen ved udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes og vil i øvrigt være omfattet af de regler, der efter forslaget til § 45 vil gælde ved anbringelsen eller indlæggelsen.

Forslaget betyder således, at en modtager af tidlig pension, som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, vil kunne få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje i op til 6 måneder og til personlige fornødenheder under anbringelsen eller indlæggelsen.

Til nr. 10

Det fremgår af § 52, stk. 2, 1. pkt., i lov om social pension at kommunernes udgifter til personligt tillæg efter § 14, stk. 1, og helbredstillæg efter § 14 a afholdes af staten med 50 pct.

Det foreslås i § 52, stk. 2, 1. pkt., at ændre »og helbredstillæg efter § 14 a« til »helbredstillæg efter § 14 a, husleje efter § 45, stk. 2, og § 46, stk. 2, og helbredsudgifter efter § 45, stk. 3, og § 46, stk. 4,«.

Forslaget betyder, at udgifterne til huslejhjælp efter forslaget til § 45, stk. 2, for såvidt angår indsatte i fængsler og § 46, stk. 2, for såvidt angår anbragte eller indlagte på retspsykiatriske afdelinger, som får stoppet deres pension, afholdes af staten med 50 pct. Kommunerne afholder de resterende 50 pct.

Desuden betyder forslaget, at helbredsudgifter efter forslaget til § 45, stk. 3, for såvidt angår indsatte i fængsler og § 46, stk. 3, for såvidt angår anbragte

eller indlagte på retspsykiatriske afdelinger, som ikke længere skal søge om helbredstillæg efter de gældende regler i § 14 a, ligeledes afholdes af staten med 50 pct., som det gælder for helbredstillæg efter § 14 a.

Til § 2

Til nr. 1

Efter § 18, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af førtidspensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapital 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven. Helbredstillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Efter § 18, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. ydes der desuden helbredstillæg til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbredstillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes helbredstillægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 19 og 20 til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 48, stk. 1, nr. 15. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser, kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 19, stk. 2.

Helbredstillægget nedsættes afhængigt af den personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 26, jf. § 29, stk. 3. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000

kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 48, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 26, stk. 1, overstiger fradragsbeløbet efter § 48, stk. 1, nr. 6.

Pensionister, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil jf. § 17, stk. 2. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Det foreslås, at der i § 18, stk. 1, 1. pkt., efter »jf. dog stk. 2« indsættes », § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4«, og at der i § 18, stk. 4, 1. pkt., efter »nødvendig« indsættes », jf. dog § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4«.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 44 b, stk. 3, og forslaget til et nyt stykke 4 i § 45, hvorefter kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at pensionister, der indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling, på Sikringsafdelingen m.v. som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter, som er nævnt i § 14 a, stk. 1 og 4. Efter forslaget skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse herom på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Forslaget betyder, at pensionister, som indsættes til strafafsoning eller anbringes eller indlægges som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom ikke kan søge om helbredstillæg efter de gældende regler i § 18, stk. 1 og 4, men i stedet skal søge om dækning af helbredsudgifterne efter forslaget til § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4.

Der henvises til bemærkningerne til §§...

Til nr. 2

Det fremgår af § 34, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at hvis pensionen ikke har været udbetalt under ophold i boformer m.v., jf. § 45, genoptages udbetalingen med virkning fra 1 måned før opholdets ophør. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt sin pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra opholdets ophør.

Det fremgår af § 34, stk. 2, at hvis pensionen ikke har været udbetalt under unddragelse, jf. § 45 a, genoptages udbetalingen med virkning fra unddragelsens ophør. Udbetalingen genoptages dog ikke, hvis pensionisten i umiddelbar forlængelse af unddragelsens ophør indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus.

Boformer m.v., jf. § 45, omfatter strafafsoning i fængsel og arresthuse, men ikke anbringelse eller indlæggelse på psykiatriske afdelinger.

Efter § 45 a, stk. 2, ophører pensionen bl.a. for personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse. Anbringelses- og behandlingsdomme indgår i anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter.

Det foreslås, at i § 34, stk. 1, 1. pkt., at ændre »§ 45« til »§§ 44 b - 45«.

Forslaget betyder, at i de tilfælde, hvor førtidspension tilkendt efter reglerne fra før 2003 ophører for personer, som idømmes en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, jf. forslaget til § 2, nr. 3, vil udbetalingen af pensionen genoptages med virkning fra 1 måned før opholdets ophør. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt sin pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra opholdets ophør.

Desuden foreslås det i § 34, stk. 2, 2. pkt., efter »arresthus« at indsætte »eller anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling, som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom«.

Forslaget betyder, at såfremt en bevidst unddragelse fra straffuldbyrdelse, som har resulteret i, at pensionsudbetalingen stoppes, efterfølges af en anbringelse eller indlæggelse på en psykiatrisk afdeling, genoptages udbetalingen af pensionen ikke.

Med disse forslag sidestilles reglerne for genoptagelse efter ophør af udbetaling af førtidspension tilkendt efter reglerne fra før 2003 for personer, som er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, jf. § 45, stk. 1, og for personer, som har fået stoppet pensionsudbetalingen som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter den foreslåede § 44 b, stk. 1, jf. lovforslagets § 2, nr. 3.

Til nr. 3

Det fremgår af § 45, stk. 1 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at indsættes en person, som modtager pension, til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor en strafafsoning i fængsel eller arresthus påbegyndes. Hvis pensionisten inden opholdet fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor strafafsoningen påbegyndes. Tilsvarende gælder ved varetægtsfængsling.

Efter § 47, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1195 af 21. november 2024 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., kan personer, der bliver omfattet af en foranstaltning som nævnt i § 45, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., tilkendes pension efter loven. Pensionen inddrages med virkning fra udgangen af den måned, hvor opholdet påbegyndes, uanset om pensionen først tilkendes senere.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 46, at hvis udbetalingen af pension er inddraget efter lovens § 45, stk. 1, gælder inddragelsen hele pensionen. Pensionen anses dog ikke for bortfaldet, og kommunalbestyrelsen kan yde personligt tillæg og helbredstillæg, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Efter en inddragelse udbetales pensionen igen med virkning fra 1 måned før opholdets ophør, jf. bekendtgørelsens § 50, stk. 1. Hvis pensionisten før opholdet fik udbetalt pension forud, genoptages udbetalingen dog med virkning fra datoen for opholdets ophør. Pensionsudbetalingen genoptages ikke, hvis opholdet ophører med henblik på kortvarigt ophold uden for de foranstaltninger, der er nævnt i lovens § 45, stk. 1.

Af lovens § 45, stk. 2, fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Udbetaling Danmark overfører beløbet til kommunen af den stoppede pensionsudbetaling.

Af bekendtgørelsens § 49 fremgår det, at beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende efter lovens § 45, stk. 2, og andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering kan udbetales af pensionen.

Det fremgår derudover af vejledning nr. 54 af 31. august 2007 om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at beløbet kan efter en konkret vurdering ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendoms-skatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo. Beløbet afholdes af pensionen og kan derfor ikke overstige denne, men der kan eventuelt udbetales hjælp i form af personligt tillæg til pågældende, hvis der er et særligt behov herfor.

Personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt. (psykisk syge), § 16, stk. 1, 3. pkt. (abnorm rus), eller § 69 (mangelfuldt

udviklede m.v.), som idømmes en dom til behandling, og som placeres på en psykiatisk afdeling i medfør af straffelovens § 68, 2. pkt., eller § 69, jf. § 68, 2. pkt., kan idømmes en anbringelsesdom, en behandlingsdom eller en dom til ambulant behandling evt. med mulighed for indlæggelse.

Der er ikke fastsat regler i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. om stop af udbetalingen af førtidspension til personer, der bliver dømt til anbringelse eller behandling og som indlægges i retspsykiatrien.

Efter § 18, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af førtidspensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapital 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Efter § 18, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. ydes der desuden helbredstillæg til betaling af førtidspensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbredstillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes helbredstillægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Helbredstillæg efter § 18, stk. 1 og 4, beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 19 og 20 til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 48, stk. 1, nr. 15. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser, kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 19, stk. 2.

Endvidere fastsættes helbredstillægget på baggrund af pensionistens personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 26. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles

eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 48, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 26, stk. 1, overstiger fradragsbeløbet efter § 48, stk. 1, nr. 6, jf. § 29, stk. 3, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Førtidspensionister, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil, jf. § 17, stk. 2. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Både førtidspensionister, som er indsat til strafafsoning i fængsel eller arresthus, og førtidspensionister, som indlægges eller anbringes som følge af en behandlingsdom, har efter gældende regler mulighed for at søge om helbredstillæg efter § 18, stk. 1 og 4, under indsættelsen eller indlæggelsen.

Efter gældende § 45, stk. 4, giver fængslet eller arresthuset Udbetaling Danmark og kommunen meddelelse om indsættelsen og om tidspunktet for løsladelsen, hvis opholdet må påregnes at have en varighed ud over den periode, for hvilken der udbetales pension, jf. stk. 1 og 2.

Efter gældende § 6 i lov om Udbetaling Danmark skal kommunen uden samtykke fra borgeren videregive oplysninger til Udbetaling Danmark om borgere, der søger om eller får hjælp fra kommunen, herunder oplysninger om rent private forhold, hvis oplysninger er nødvendige 1) for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag eller modregning, for at frakende eller stoppe kontante ydelser og økonomiske tilskud eller for at foretage anden opfølgning i sager på Udbetaling Danmarks sagsområde eller 2) forud for Udbetaling Danmarks første udbetaling efter lov om en børne- og ungedydelse.

Tilsvarende skal Udbetaling Danmark efter gældende § 7 i lov om Udbetaling Danmark uden samtykke for borgeren videregive oplysninger, herunder oplysninger om rent private forhold, til kommunen om borgere, der søger om eller modtager kontante ydelser og økonomiske tilskud fra Udbetaling Danmark, hvis oplysningerne er nødvendige for at foretage efterregulering, omberegning, fradrag eller modregning, for at frakende eller stoppe kontante ydelser og økonomiske tilskud eller for at foretage anden opfølgning i sager på kommunens sagsområde.

Efter gældende § 8 i lov om Udbetaling Danmark har Udbetaling Danmark og kommunen til brug for vurderingen af, om oplysninger skal videregives

til den anden myndighed, jf. §§ 6, 7 og 9, og til brug for myndighedsopgaver efter den sociale og den beskæftigelsesmæssige lovgivning terminaladgang til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, samt oplysninger om størrelsen på ydelsen og tilskuddet.

Der er ikke fastsat regler i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. om stop af udbetalingen af førtidspension til personer, der bliver dømt til behandling, og som indlægges i på en psykiatrisk afdeling.

Det foreslås efter § 44 a at indsætte en ny § 44 b.

Det foreslås som § 44 b, stk. 1, at anvendes en foranstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., over for en person, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, samt anbringes eller indlægges personen på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes. Fik pensionisten inden anbringelsen eller indlæggelsen udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 44 b, stk. 1, stoppes udbetalingen af førtidspension, når en person idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling. Pension udbetales indtil udgangen af den måned, hvor anbringelsen eller indlæggelsen påbegyndes. Hvis pensionisten inden indlæggelsen fik udbetalt sin pension forud, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, der følger efter måneden, hvor indlæggelsen påbegyndes.

Pensionen vil blive udbetalt igen med virkning fra 1 måned før indlæggelsen ophører, hvis pensionen udbetales bagud. Hvis pensionen udbetales forud, vil udbetalingen blive genoptaget med virkning fra opholdets ophør.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at det alene er i de perioder, hvor den omfattede målgruppe er indlagt på en psykiatrisk afdeling, at pensionen stoppes. Pensionisten fastholder sin status som pensionist i perioden, hvor pension er inddraget under anbringelse eller indlæggelse. Den dag pensionisten udskrives til ambulant behandling, tilsyn eller udskrives efter endt behandling, skal Udbetaling Danmark genoptage udbetalingen af pensionen til den pågældende, såfremt personen opfylder betingelserne for at modtage pensionen.

Efter den foreslåede bestemmelse vil personer, som af retten findes omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 1. pkt., og derfor ikke straffes

samt personer, som af retten findes omfattet af personkredsen i straffelovens § 16, stk. 1, 3. pkt., og der ikke findes særlige omstændigheder for at pålægge straf, være omfattet.

Retten kan, hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, træffe bestemmelse om at idømme en foranstaltning efter straffelovens § 68, hvis det findes formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Personer, der af retten findes omfattet af personkredsen i § 69, men det af retten findes formålstjenligt i stedet for at idømme straf, at træffe bestemmelse om en foranstaltning som nævnt i § 68, 2. pkt., vil ligeledes være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Endeligt vil personer, der er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 69 nævnte art være omfattet, såfremt retten finder det formålstjenligt, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68 eller 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes.

For både personer omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. samt 3. pkt., kræves det, at de af retten idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom i medfør af straffelovens § 68, 2. pkt., for, at de omfattes af den foreslåede bestemmelse.

Ligeledes vil det for personer omfattet af straffelovens § 69 kræves, at de af retten idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom i medfør af straffelovens § 69, jf. § 68, 2. pkt., for, at de omfattes af den foreslåede bestemmelse.

Personer der idømmes dom til ambulant behandling, herunder med mulighed for indlæggelse, vil således ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 2*, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, får udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode på op til 6 måneder fra indlæggelsestidspunktet. Perioden kan herefter forlænges efter en konkret vurdering.

Forslaget betyder, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er idømt en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, og som får stoppet pensionen, jf. forslaget til § 44 b, stk. 1, vil kunne få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende i en periode op til 6 måneder efter indlæggelse til behandlingen efter dom.

Ved beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende menes der, at der, efter en konkret vurdering, kan ydes til et beløb f.eks. dækning af udgifter

til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo.

Forslaget betyder, at den retspsykiatriske patient får mulighed for at bevare sin bolig i en periode op til 6 måneder. Man kan ofte på forhånd ikke forudse hvor lang tid en retspsykiatrisk patient skal være indlagt, da denne ikke modtager en afsoningsperiode på samme måde som ved almindelig afsoning i fængsel eller arresthus.

Forslaget betyder, at det er kommunen der træffer afgørelse om der skal udbetales et beløb til dækning af huslejeudgifter mv, og det er kommunen, der udbetaler beløbet. Det vil derfor altid bero på en konkret vurdering hvorvidt der er brug for at opretholde den retspsykiatriske patients bolig i en periode op til 6 måneder. Et hensyn kan bl.a. være at en eventuel Samlever eller ægtefælle har brug for en tilpasningsperiode før personen står alene med boligudgiften.

Den foreslåede bestemmelse vil også indebære, at kommunen/kommunalbestyrelsen har mulighed for, under den pågældendes indlæggelse til behandling, efter en konkret og individuel vurdering at beslutte at udvide perioden udover de angivet 6 måneder, hvor i der kan udbetales et beløb til dækning af husleje og lignende.

Hvis en retspsykiatrisk patient under sit behandlingsforløbet udskrives til ambulant behandling for derefter at blive genindlagt til behandling på en retspsykiatrisk afdeling, er der på ny mulighed for at få dækket udgifter til husleje eller lignende, hvis pensionen efter de foreslåede regler inddrages. Dette vil altid bero på, at kommunen foretager en ny vurdering af, hvorvidt den pågældende på ny har brug for at få dækket huslejeudgifter eller lignende til at opretholde sin bolig.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af *stk. 1*, kan få dækket op til 100 pct. af personens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 18, *stk. 1 og 4*. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af personens økonomiske forhold efter § 17, *stk. 2, 2. pkt.*

Forslaget betyder, at en person, der har fået tilkendt førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller Sikringsafdelingen som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, ikke vil kunne søge om almindeligt og udvidet helbredstillæg efter de gældende

regler i § 18, stk. 1 og 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

I stedet vil førtidspensionister, som anbringes eller indlægges til behandling i retspsykiatrien, kunne søge om hjælp til behandlingsudgifter svarende til de behandlingsudgifter, som er omfattet af § 18, stk. 1 og 4, men efter en konkret vurdering af pensionistens økonomiske situation under indlæggelsen.

I perioden for indlæggelsen har Udbetaling Danmark ikke grundlag for at opgøre førtidspensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue. Endvidere er der ikke grundlag for, at Udbetaling Danmark beregner den personlige tillægsprocent. Dermed har kommunen ikke et grundlag for at udbetale det almindelig og det udvidede helbredstillæg efter § 18, stk. 1 og 4, til pensionister, som anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller Sikringsafdelingen som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom.

Den foreslåede ændring vil medføre, at førtidspensionister, der anbringes eller indlægges, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egne udgifter til de ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedsloven, og som er omfattet af reglerne om helbredstillæg i § 18, stk. 1. Desuden kan de fortsat få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig.

Det foreslås, at hjælpen til helbredsudgifter ydes ved, at kommunen træffer afgørelse om hjælpen, ud fra en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Denne vurdering skal efter forslaget følge den praksis, som kommunen har ved vurdering af personligt tillæg efter § 17, stk. 2, 2. pkt.

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 34-19 fastsat at pensionistens økonomiske forhold findes ved at udregne pensionistens rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet beregnes ved at trække pensionistens og en eventuel ægtefælles månedlige rimelige, faste udgifter fra nettoindtægten. Hvis kommunen har fastsat et vejledende rådighedsbeløb, skal det danne udgangspunkt for, om pensionisten er berettiget til personligt tillæg.

Principmeddelelse 34-19 fastsætter endvidere at en samlevers indtægter og udgifter ikke indgår i den økonomiske vurdering af, hvorvidt en pensionist har ret til personligt tillæg, da der ikke er gensidig forsørgelsespligt mellem samlevende.

Eftersom hjælpen til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse gives til førtidspensionister der er indlagte, vil en eventuel ægtefælles økonomi heller ikke skulle indgå i vurderingen. Har pensionisten udgifter, som

relaterer sig til en fælles husstand med en samlever eller ægtefælle i form af husleje, el, vand og varme, skal disse indgå i vurderingen, hvormed pensionisten får medregnet sin andel af de fælles udgifter ved beregningen af pensionistens rådighedsbeløb.

Det foreslås i bestemmelsen, at førtidspensionisten kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgiften. Herved undgås det, at kommunen skal tage stilling til en anmodning om et personligt tillæg efter § 17, stk. 2, til en eventuel egenbetaling efter samme konkrete vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

De helbredsudgifter, som dækkes, følger efter forslaget de gældende regler og praksis for tilkendelse af helbredstillæg efter §§ 18, stk. 1 og 4.

Det er hensigten med den foreslåede bestemmelse, at tillægget til medicinudgifter fortsat beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Det er endvidere hensigten med den foreslåede bestemmelse, at kommunen fortsat kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af hjælpen. Pensionisten skal fortsat kunne vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes hjælpen i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelsen, at førtidspensionisten skal kunne få dækket sine helbredsudgifter fra flere steder. Dermed vil pensionisten ikke kunne få hjælp til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse i tilfælde, hvor pensionisten kan få dækket hjælpen efter anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven, eller fra andre kendte tilskud på betalings-tidspunktet.

Udbetalingen af beløbet til dækning af helbredsudgifter skal efter forslaget følge kommunernes praksis for udbetaling af helbredstillæg. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til pensionisten selv, fortsætter kommunen hermed. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til det sted, som yder hjælpen, f.eks. apotek eller behandlingssted, udbetales beløbet hertil.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 4. 1. pkt.*, at den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse samt underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdomforanstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, og som

modtager pension efter denne lov. Den psykiatriske afdeling skal underrette kommunen inden udskrivning af en person omfattet af 1. pkt.

Forslaget skal sikre, at behandlingsstederne har pligt til at udlevere oplysninger om tidspunktet for indlæggelse og udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdomforanstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., jf. stk. 1, til kommunen med henblik på et eventuelt stop af en ydelse, som er omfattet af lovforslaget.

Der vil være tale om udveksling af oplysninger om personnummer og andre oplysninger, som er nødvendige for, at myndighederne kan træffe afgørelse om inddragelse af de relevante ydelser, og kommunen vil således ikke modtage oplysninger om personens helbredsforhold i øvrigt.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 4, 2. pkt.*, at kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget betyder, at kommunen er kontaktpunkt for behandlingsstederne, også i de tilfælde, hvor det er Udbetaling Danmark, som udbetaler den ydelse, som skal stoppes, f.eks. folkepension og førtidspension. Efter forslaget skal kommunen således give meddelelsen videre til Udbetaling Danmark, som skal sørge for at stoppe pensionen i forbindelse med indlæggelsen og starte pensionen igen i forbindelse med udskrivelsen.

Det forudsættes, at kommunen gør brug af sin terminaladgang til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, til vurdering af, om oplysningen skal videregives til Udbetaling Danmark, jf. § 8 i lov om Udbetaling Danmark.

Kommunen vil i disse tilfælde skulle videregive de oplysninger, som kommunen har modtaget fra behandlingsstederne, og som er relevante for Udbetaling Danmarks afgørelse om inddragelse af pensionen.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 5*, at den psykiatriske afdeling, jf. stk. 1, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i Indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 4 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 44 b, stk. 4, hvorefter behandlingsstedet foreslås at få en underretningspligt til kommunen. Med forslaget til § 44 b, stk. 5, foreslås den psykiatriske afdeling at kunne slå op i indkomstregistret for at kunne se om de personer, der foreslås at få stoppet deres ydelse, modtager social pension.

Derudover foreslås det, at der også gives adgang til indkomstregistret med henblik på at vurdere, om en personen skal have udbetalt et beløb til personlige fornødenheden efter § 91 i sundhedsloven.

Det forudsættes i den forbindelse, at den psykiatriske afdeling alene kan anvende adgangen til indkomstregistre ret i tilfælde, hvor dette er nødvendigt og relevant. Der skal således foretages en konkret vurdering ud fra de foreliggende oplysninger i kriminalforsorgens sag af, om der er grundlag for at foretage opslag i indkomstregisteret. Det vil f.eks. ikke være tilfældet, hvis personen ikke er idømt en behandlingsdom eller anbringelsesdom, eller der foreligger oplysninger om, at den dømte er selvforsørgende. Det forudsættes endvidere, at adgangen til indkomstregisteret begrænses til de relevant medarbejdere.

Det foreslås som § 44 b, *stk. 6.*, at Udbetaling Danmark skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter stk. 4, hvis Udbetaling Danmark stopper pensionen i forbindelse med en indlæggelse, jf. stk. 1, og når Udbetaling Danmark igangsætter pensionen i forbindelse med udskrivning.

Forslaget skal sikre, at de psykiatriske afdelinger får oplysning om, den indlagte pensionsts ydelse stopper således, at behandlingsstedet kan [udbetale et beløb til fornødenheder efter sundhedslovens § 91 og om, at personen er sikret det nødvendige forsørgelsesgrundlag i forbindelse med udskrivningen.

Til nr. 4

Det fremgår af § 45, stk. 1, 1. pkt., i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at indsættes en person til strafafsoning i fængsel eller arresthus, udbetales pensionen indtil udgangen af den måned, hvor strafafsoningen påbegyndes.

Af § 45, stk. 2, fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Det er Udbetaling Danmark, der overfører beløbet til kommunen af den stoppede pensionsudbetaling.

Endvidere fremgår af det af § 49 i bekendtgørelse nr. 1195 af 21. november 2024 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende efter § 45, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig almindelig førtidspension m.v. og andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af

boligen, efter kommunalbestyrelsens konkrete vurdering kan udbetales af pensionen.

Det fremgår derudover af vejledning nr. 54 af 31. august 2007 om førtidspension efter lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., at beløbet kan efter en konkret vurdering ydes til fx dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer. Derudover kan der efter omstændighederne ydes beløb til dækning af andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement. Der kan i almindelighed ikke ydes beløb til betaling af afdrag på indbo. Beløbet afholdes af pensionen og kan derfor ikke overstige denne, men der kan eventuelt udbetales hjælp i form af personligt tillæg til pågældende, hvis der er et særligt behov herfor.

Det forslåsi § 45, stk. 2, 1. pkt., at »af pensionen« udgår, og at § 45, stk. 2, 2. pkt., ophæves.

Efter det foreslåede, kan personer, der er omfattet af det foreslåede § 45, stk. 1, ligesom efter gældende regler efter en konkret vurdering få dækning til betaling af huslejeudgifter mv. udbetalt af kommunen, såfremt der er rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades inden for en periode på op til 6 måneder efter indsættelsen.

Forslaget indebærer, at hjælpen, som udbetales af kommunen, ikke længere skal udbetales af den pension, som er blevet stoppet på grund af indsættelsen.

Forslaget betyder, at Udbetaling Danmark ikke længere af den stoppede pensionen skal overføre et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende til kommunen for personer, som indsættes til strafafsoning i fængsel eller arresthus, jf. § 45, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. Beløbet vil efter forslaget blive udbetalt af kommunen.

Det er med forslaget ikke hensigten at ændre de udgifter, som kan dækkes efter bestemmelsen. Beløbet kan således efter en konkret vurdering ydes til f.eks. dækning af udgifter til husleje, udgifter til ejerbolig, herunder ejendomsskatter og ejendomsforsikringer samt andre faste udgifter, der har betydning for opretholdelse af boligen, eksempelvis udgifter til varme, indboforsikringer samt gas, elektricitet og telefonabonnement.

Til nr. 5

Af § 45, stk. 2, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. fremgår det, at hvis der rimelig udsigt til at den pågældende vil kunne løslades inden for et tidsrum af omkring 6 måneder

efter, at strafafsoningen er påbegyndt, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om, at den pågældende af pensionen kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lign. Udbetaling Danmark overfører beløbet til kommunen. Under varetægtsfængsling kan perioden nævnt i 1. pkt. forlænges.

Det fremgår af § 45, stk. 3, at efterfølges varetægtsfængslingen ikke af en domfældelse, efterbetales den del af pensionen, der ikke er udbetalt under varetægtsfængslingen.

Det foreslås i § 45, stk. 3, at ændre »efterbetales den del af« til: »efterbetaler Udbetaling Danmark«.

Den ændrede formulering indebærer en præcisering af, at det er Udbetaling Danmark, som efterbetaler pensionen, hvis en varetægtsfængsling ikke efterfølges af en domfældelse, og at der ikke vil være udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje. Det vil således være den fulde pension, Udbetaling Danmark skal udbetale.

Videre foreslås det i stk. 3 som 2. pkt. at indsætte »Beløb udbetalt efter stk. 2 skal tilbagebetales til kommunen.«.

Forslaget betyder, at personer, som har fået udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende under en varetægtsfængsling, og som får efterbetalt den fulde pension, hvis varetægtsfængslingen ikke efterfølges af en domfældelse, skal tilbagebetale det udbetalte beløb til dækning af huslejeudgifter til kommunen for at undgå, at der sker dobbeltforsørgelse under varetægtsfængslingen.

Til nr. 6

Efter § 18, stk. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. yder kommunalbestyrelsen helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedslovens kapital 15, kapital 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Tillæg til medicinudgifter beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven. Helbredstillæget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften.

Efter § 18, stk. 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. ydes der desuden helbredstillæg til betaling af folkepensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig. Tillægget beregnes i forhold til 85 pct. af pensionistens egen andel af udgiften. Kommunen kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af helbreds-

tillæg. Pensionisten kan frit vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået pris aftale med. Har kommunen ikke indgået en pris aftale, beregnes helbredstillægget i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Ved afgørelse om ydelse af helbredstillæg lægger kommunalbestyrelsen Udbetaling Danmarks afgørelse om størrelsen af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue efter §§ 19 og 20 til grund. Helbredstillægget udbetales ikke, hvis pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue overstiger formuegrænsen på 103.100 kr. (2025), jf. § 48, stk. 1, nr. 15. Ved opgørelsen af likvid formue indgår indestående i pengeinstitutter m.v., kursværdien af obligationer, pantebreve i depot, kursværdien af investeringsforeningsbeviser, kontant beholdning og andre værdipapirer, herunder værdipapirer i udlandet, jf. § 19, stk. 2.

Endvidere nedsættes helbredstillægget af den personlige tillægsprocent, der beregnes på grundlag af indtægtsgrundlaget efter § 26. Indtægtsgrundlaget består af pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede indtægt. I indtægtsgrundlaget indgår personlig indkomst, positiv kapitalindkomst og aktieindkomst, bortset fra aktieudbytte op til 5.000 kr. Den personlige tillægsprocent er som udgangspunkt 100, men nedsættes med 1 pct. for hvert beløb, jf. § 48, stk. 5, hvormed indtægtsgrundlaget efter § 26, stk. 1, overstiger fradragsbeløbet efter § 48, stk. 1, nr. 6, jf. § 29, stk. 3, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Førtidspensionister efter reglerne fra før 2003, der ikke har mulighed for selv at dække den resterende andel af egenbetalingen på 15 pct., har mulighed for at søge kommunen om personligt tillæg hertil jf. § 17, stk. 2. Personligt tillæg kan udbetales til folkepensionister, hvis økonomiske forhold er særligt vanskelige. Kommunen træffer afgørelse herom efter en nærmere konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Førtidspensionister efter reglerne fra før 2003, som anbringes eller indlægges som følge af en behandlingsdom, har således mulighed for at søge om helbredstillæg efter §§ 18, stk. 1 og 4, under indlæggelsen.

Det foreslås i § 45, at der efter stk. 3 indsættes et nyt stykke:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at pensionister, der er omfattet af stk. 1, kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgifter som nævnt i § 18, stk. 1 og 4. Afgørelse herom træffes på baggrund af en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold efter § 17, stk. 2.«

Forslaget betyder, at pensionister, som anbringes eller indlægges som følge af en behandlingsdom ikke vil kunne søge om almindeligt og udvidet helbredstillæg efter de gældende regler i § 18, stk. 1 og 4, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

I stedet kan pensionisten, som er indlagt til behandling i retspsykiatrien, kunne søge om hjælp til behandlingsudgifter svarende til de behandlingsudgifter, som er omfattet af § 18, stk. 1 og 4, men efter en konkret vurdering af pensionistens økonomiske situation under indlæggelsen.

Forslaget hænger sammen med den foreslåede ændring til § 45, stk. 1, hvorefter pensionen stoppes ved indlæggelse. Pensionen udbetales efter forslaget indtil udgangen af den måned, hvor indlæggelsen påbegyndes.

I perioden for indlæggelsen har Udbetaling Danmark ikke grundlag for at opgøre pensionistens og en eventuel ægtefælles eller samlevers samlede likvide formue. Endvidere er der ikke grundlag for, at Udbetaling Danmark beregner den personlige tillægsprocent.

Den foreslåede ændring vil medføre, at pensionister, der anbringes eller indlægges, fortsat kan få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til ydelser, som regionsrådet yder tilskud til efter sundhedsloven kapitel 15, kapitel 15 a og kapitel 42, jf. dog stk. 2. Desuden kan de fortsat få hjælp til betaling af pensionistens egne udgifter til tandproteser, briller og fodbehandling, såfremt kommunen vurderer, at udgiften er nødvendig.

Det foreslås, at hjælpen til helbredsudgifter ydes ved, at kommunen træffer afgørelse om hjælpen, ud fra en konkret og individuel vurdering af pensionistens økonomiske forhold. Denne vurdering skal efter forslaget følge den praksis, som kommunen har ved vurdering af personligt tillæg efter § 17, stk. 2.

Det foreslås i bestemmelsen, at pensionisten kan få dækket op til 100 pct. af pensionistens egen andel af helbredsudgiften. Herved undgås det, at kommunen skal tage stilling til en anmodning om et personligt tillæg efter § 17, stk. 2, til en eventuel egenbetaling efter samme konkrete vurdering af pensionistens økonomiske forhold.

Grundlaget for vurdering af hjælp til helbredsudgifter efter forslaget til § 45, stk. 4, og personligt tillæg efter de gældende regler i § 14, stk. 1, følger efter forslaget samme praksis i forhold til den økonomiske vurdering af behovet for hjælp, mens de helbredsudgifter, som dækkes, følger de gældende regler og praksis for tilkendelse af helbredstillæg efter §§ 14 a, stk. 1 og 4.

Det er hensigten med den foreslåede bestemmelse, at tillægget til medicinudgifter fortsat beregnes i forhold til tilskudsprisen efter kapitel 42 i sundhedsloven.

Det er endvidere hensigten med den foreslåede bestemmelse, at kommunen fortsat kan indgå prisaftaler med leverandører af tandproteser, briller og fodbehandling, og det er den aftalte pris, der lægges til grund for beregningen af hjælpen. Pensionisten skal fortsat kunne vælge en anden leverandør end den eller de leverandører, kommunen har indgået prisaftale med. Har kommunen ikke indgået en prisaftale, beregnes hjælpen i forhold til den faktiske pris på den nødvendige udgift.

Det er ikke hensigten med den foreslåede bestemmelsen, at pensionisten skal kunne få dækket samme helbredsudgifter flere steder. Dermed vil pensionisten ikke kunne få hjælp til helbredsudgifter efter den foreslåede bestemmelse, i tilfælde hvor pensionisten kan få dækket hjælpen efter anden lovgivning, f.eks. sundhedsloven, eller fra andre kendte tilskud på behandlingstidspunktet.

Udbetalingen af beløbet til dækning af helbredsudgifter skal efter forslaget følge kommunernes praksis for udbetaling af helbredstillæg. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til pensionisten selv, fortsætter kommunen hermed. Har kommunen praksis for at udbetale beløbet til det sted, som yder hjælpen, f.eks. apotek eller behandlingssted, udbetales beløbet hertil.

Overgår en person til folkepension under indlæggelsen, vil personen kunne få ydet hjælp til helbredsudgifter, efter den foreslåede bestemmelse.

Til nr. 7

Efter § 45, stk. 4, giver fængslet eller arresthuset Udbetaling Danmark og kommunen meddelelse om indsættelse og om tidspunktet for løsladelsen fra fængslet eller arresthuset, hvis opholdet må påregnes at have en varighed ud over den periode, hvor hvilken der udbetales pension, jf. stk. 1 og 2.

Det foreslås i § 45, stk. 4, der bliver stk. 5, at »og 2« udgår.

Forslaget hænger sammen med forslaget til nyaffattelsen af § 45, stk. 2, 1. pkt., hvorefter kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at personer, der er omfattet af stk. 1, kan få udbetalt et beløb til dækning af udgifter til husleje og lignende, såfremt der er rimelig udsigt til, at den pågældende vil kunne løslades i en periode op til 6 måneder efter strafafsoningen er påbegyndt.

Forslaget er en konsekvens af, at det foreslås, at hjælp til dækning af husleje efter § 46, stk. 2, ikke længere skal udbetales af den stoppede pension. Henvisningen til stk. 2 bliver dermed overflødig.

Til nr. 8

Efter § 45, stk. 6, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. kan beskæftigelsesministeren fastsætte nærmere regler om

1) udbetaling af pension, herunder bistands- eller plejetillæg, til personer, der har ophold i de institutioner m.v., der er nævnt i stk. 1 og 5,

2) udbetaling af pension, herunder bistands- eller plejetillæg, til personer, der er anbragt i pleje i private hjem eller har ophold i et bofællesskab, jf. § 107, stk. 1, i lov om social service,

3) udbetaling af pension til personer, der har ophold i boformer omfattet af lov om social service, men for hvilke der ikke er fastsat regler om pensions udbetaling, og

4) udbetaling af pension ydet efter lovgivning i et andet land.

Bemyndigelsen i § 45, stk. 6, nr. 1 [og 4], er udmøntet i kapitel 9 i bekendtgørelse nr. 1195 af 21. november 2024 om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. § 45, stk. 5, 2-[3], er ikke udmøntet.

Der henvises til de alm. bemærkninger afsnit 3.1.1.1. for en nærmere beskrivelse af reglerne i bekendtgørelsen.

Det foreslås i § 45 *stk. 6, nr. 1*, der bliver *stk. 7, nr. 1*, at ændre »stk. 1 og 5« til »§ 44 b, stk. 1, og § 45, stk. 1 og 5«.

Forslaget betyder, at beskæftigelsesministeren fremover kan fastsætte nærmere regler om udbetaling af pension til personer, der idømmes en anbringelses- eller behandlingsdom og dermed bliver omfattet af forslaget til § 44 b i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v., som svar til de regler, der gælder for indsatte pensionister, jf. § 45, stk. 5, nr. 1, i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

Det forventes således, at personer, der anbringes eller indlægges i retspsykiatrien og efter forslaget får stoppet pensionen, vil blive omfattet af de gældende regler om udbetaling af pension under [straf]afsoning i kapitel 9 i bekendtgørelse om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. om udbetaling af pension under strafafsoning med de fornødne tilpasninger som følge af de foreslåede ændringer i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v..

Det fremgår af § 50, stk. 3, 1. pkt., i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. at udgifter til personligt tillæg efter § 17, stk. 2, og helbredstillæg efter § 18 afholdes af staten med 50 pct. og af kommunen med 50 pct.

Det foreslås i 50, stk. 3, 1. pkt., at ændre »og helbredstillæg efter § 18« til: »helbredstillæg efter § 18, husleje efter § 44 b, stk. 2, og § 45, stk. 2, og helbredsudgifter efter § 44 b, stk. 3, og § 45, stk. 4,«.

Forslaget betyder, at udgifterne til huslejhjælp efter forslaget til § 44 b, stk. 2, for såvidt angår anbragte eller indlagte på retspsykiatriske afdelinger og § 45, stk. 2, for såvidt angår indsatte i fængsler, som får stoppet deres pension, afholdes af staten med 50 pct. og kommunen med 50 pct.

Desuden betyder forslaget, at helbredsudgifter efter forslaget til § 44 b, stk. 3, for såvidt anbragte eller indlagte på retspsykiatriske afdelinger og § 45, stk. 4, for såvidt angår indsatte i fængsler, som ikke længere skal søge om helbredstillæg efter de gældende regler i § 18, ligeledes afholdes af staten med 50 pct. og kommunen med 50 pct., som det gælder for helbredstillæg efter § 18.

Til § 3

Det fremgår af den gældende § 10 a, stk. 1, i lov om aktiv socialpolitik, at kriminalforsorgen skal underrette kommunen, hvis kriminalforsorgen får formodning om, at en person, der er frihedsberøvet som følge af et strafbart forhold, modtager ydelser efter kapitel 4, 6 a-6 c eller 7 i lov om aktiv socialpolitik. Af bestemmelsens stk. 2 fremgår det, at politiet eller kriminalforsorgen skal underrette kommunen, når myndighederne får formodning om, at en person modtager ydelser efter kapitel 4, 6 a-6 c eller 7 efter lov om aktiv socialpolitik, hvis 1) den pågældende bevidst unddrager sig straffølgning her i landet i tilfælde, hvor a) den pågældende er varetægtsfængslet, b) politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling eller c) der foreligger en varetægtsfængslingskendelse, eller 2) den pågældende bevidst unddrager sig straffuldbyrkelse her i landet i tilfælde, hvor den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Det foreslås, at der i § 10 a indsættes tre nye stykker.

Det foreslås som § 10 a, stk. 3, at en psykiatrisk afdeling skal give kommunen underretning om tidspunktet for indlæggelse og underrette kommunen inden udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt, og som modtager ydelser efter lov om aktiv socialpolitik. Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget skal sikre, at de psykiatriske afdelinger har pligt til at udlevere oplysninger om tidspunktet for indlæggelse og udskrivning af personer, der af retten findes omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som anbringes eller indlægges som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdomforanstaltning efter straffelovens § 68, 2. pkt., til kommunen med henblik på en eventuel standsning af udbetaling af ydelser efter lov om aktiv socialpolitik.

Der vil være tale om udveksling af oplysninger om personnummer, og kommunen vil således ikke modtage oplysninger om personens helbredsforhold i øvrigt.

Det foreslås som § 10 a, stk. 3, sidste pkt., at kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget vil betyde, at kommunen bliver kontaktpunkt for behandlingsstederne, også i de tilfælde, hvor det er Udbetaling Danmark, som udbetaler en ydelse, som skal stoppes, som f.eks. boligstøtte, der eventuelt skal stoppes. Efter forslaget skal kommunen således give meddelelsen videre til Udbetaling Danmark, som skal sørge for at undersøge, om der fortsat vil være ret til f.eks. boligstøtte i forbindelse med indlæggelsen.

Det forudsættes, at kommunen gør brug af sin terminaladgang, jf. § 8 i lov om Udbetaling Danmark, til et register med nødvendige oplysninger om, hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, til vurdering af, om oplysningen skal videregives til Udbetaling Danmark.

Det foreslås i § 10 a, stk. 4, at den psykiatriske afdeling kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 3 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslaget til § 10 a, stk. 3, hvorefter behandlingsstedet foreslås at få en underretningspligt til kommunen. Forslaget til § 10 a, stk. 4, vil betyde, at den psykiatriske afdeling vil kunne slå op i indkomstregistret for at se, om de personer, der foreslås at få stoppet deres ydelse, modtager hjælp til forsørgelse i kontanthjælpssystemet.

Derudover foreslås det, at der også gives adgang til indkomstregistret med henblik på at vurdere, om en personen skal have udbetalt et beløb til personlige fornødenheden efter § 91 i sundhedsloven.

Det forudsættes i den forbindelse, at den psykiatriske afdeling alene kan anvende adgangen til indkomstregisteret i tilfælde, hvor dette er nødvendigt og relevant. Der skal således foretages en konkret vurdering ud fra de foreliggende oplysninger i kriminalforsorgens sag af, om der er grundlag for at foretage opslag i indkomstregisteret. Det vil f.eks. ikke være tilfældet, hvis personen ikke er dømt efter de bestemmelser i straffeloven, der medfører, at en ydelse efter forslaget vil skulle stoppes, eller at der foreligger oplysninger om, at den dømte er selvforsørgende. Det forudsættes endvidere, at adgangen til indkomstregisteret begrænses til de relevante medarbejdere.

Det foreslås som § 10 a, stk. 5, at kommunen skal underrette den psykiatriske afdeling, som har givet underretning efter stk. 3, hvis kommunen stopper kontanthjælpen.

Det vil betyde, at behandlingsstedet dermed får oplysning om, at den indlagte persons kontanthjælp stopper. Dermed sikrer forslaget, at behandlingsstedet bliver opmærksom på, at personen ikke længere modtager hjælp til forsørgelse i kontanthjælpssystemet og kan udbetale et beløb til fornødenheder efter sundhedslovens § 91.

Der henvises i øvrigt til pkt. x.x.x. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For en beskrivelse af, hvordan den gældende bemyndigelsesbestemmelse i § 29, stk. 3, i lov om aktiv socialpolitik, vil blive anvendt til at fastsætte regler om hjælp til personer, som efter at være dømt til anbringelse eller behandling opholder sig på hospital eller anden institution, henvises til pkt. y.y.y. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Efter de gældende regler kan kommunen yde engangshjælp efter § 25 a i lov om aktiv socialpolitik til en person, der har søgt om kontanthjælp, indtil personen har ret til en hel måneds kontanthjælp. En person vil være berettiget

til engangshjælp efter § 25 a, når personen ikke råder over midler til forsørgelsen af sig selv og familien. Det kan f.eks. være, at pågældende kommer fra en forudbetalt ydelse som SU, at pågældende hidtil har været forsørget af sin ægtefælle, men denne forsørgelse ophører i forbindelse med samlivsophævelse, eller personen har været indsat til afsoning i fængsel.

Engangshjælpen er en skønsmæssig ydelse, der højst kan udgøre et fastsat beløb pr. måned for personer over 25 år samt personer under 25 år, der er udeboende, 6.824 kr. (satsen for 2025), og for personer under 25 år, der er hjemmeboende, 3.394 kr. (satsen for 2025). Kommunen kan således yde op til en måneds engangshjælp. Det betyder, at der ikke kan ydes engangshjælp, eller engangshjælpen kan ydes med et mindre beløb, hvis ansøger og/eller ægtefællen selv råder over tilstrækkelige midler til hele eller dele af forsørgelsen frem til udbetaling af bagudbetalt kontanthjælp. Det kan f.eks. være egne eller ægtefællens indtægter eller formue. Engangshjælpen er skattepligtig efter de almindelige regler.

En person, der skal løslades fra fængsel, og som står uden et forsørgelsesgrundlag ved løsladelsen, kan efter § 25 a, stk. 4, anmode kommunen om at træffe afgørelse om ret til engangshjælp senest 14 dage før løsladelsen. Engangshjælpen skal kunne stå til rådighed for personen på dagen for løsladelsen. Dermed sikres det, at personen ikke står uden forsørgelse i den første tid efter løsladelsen. Personen skal anmode kommunen om at se på sagen i så god tid, at kommunen kan nå at træffe afgørelse om evt. engangshjælp inden 14 dage fra løsladelsestidspunktet. Kommunen og afsoningsinstitutionen skal samarbejde om bl.a. udveksling af oplysninger om løsladelsesdato, muligheden for forsørgelse i form af engangshjælp og kontanthjælp mv.

Hvis betingelserne for modtagelse af engangshjælp mod forventning alligevel ikke er opfyldt på dagen for løsladelsen, kan kommunen kræve hjælpen tilbagebetalt, hvis betingelserne for tilbagebetaling er opfyldt, jf. kapitel 12 i loven. Tilbagebetalingen sker efter § 95 i lov om aktiv socialpolitik.

Det foreslås, at der i § 25 a, stk. 4, i lov om aktiv socialpolitik indsættes efter »fængsel« indsættes »eller udskrives efter en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt.«, og 4 efter » løsladelsen« indsættes » eller udskrивelsen«.

Efter forslaget indhold vil retspsykiatriske patienter, der er indlagt som følge af en anbringelses- eller behandlingsdom, få ret til at ansøge om engangshjælp efter § 25 a i lov om aktiv socialpolitik forud for udskrивelsen.

Forslaget vil betyde, at en person, der skal udskrives efter en anbringelsesdom eller behandlingsdom, og som står uden et forsørgelsesgrundlag på

tidspunktet for udskrivelsen, kan anmode kommunen om at træffe afgørelse om ret til engangshjælp senest 14 dage før udskrivelsen. Engangshjælpen skal kunne stå til rådighed for personen på dagen for udskrivelsen.

Det vil indebære, at disse retspsykiatriske patienter heller personen ikke vil stå uden forsørgelse i den første tid efter udskrivelsen, fordi de ellers først vil skulle henvende sig personen først henvender sig til kommunen på udskrivesdagen, og behandlingen af ansøgningen om engangshjælp først startes på det tidspunkt. Personen skal anmode kommunen om at se på sagen i så god tid, at kommunen kan nå at træffe afgørelse om evt. engangshjælp inden 14 dage fra tidspunktet for udskrivelsen. Kommunen og behandlingsinstitutionen skal samarbejde om bl.a. udveksling af oplysninger om udskrivelsesdato, muligheden for forsørgelse i form af engangshjælp og kontanthjælp m.v.

Hvis betingelserne for modtagelse af engangshjælp mod forventning alligevel ikke er opfyldt på dagen for udskrivelsen, kan kommunen kræve hjælpen tilbagebetalt efter de gældende regler, hvis betingelserne for tilbagebetaling er opfyldt, jf. kapitel 12. Tilbagebetalingen vil tilsvarende ske efter § 95 i lov om aktiv socialpolitik.

Til § 4

Til nr. 1

Retten til boligstøtte er efter § 5, nr. 2, i lov om individuel boligstøtte (boligstøtteloven) betinget af, at ansøgeren benytter en bolig her i landet til helårsbeboelse.

Som medlemmer af husstanden medregnes ansøgeren, dennes ægtefælle, hjemmeværende børn og andre, der har fast ophold i boligen uden at være loggerende, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1.

Det fremgår af punkt 15 i vejledning nr. 103 af 23. oktober 2002 om individuel boligstøtte (boligstøttevejledningen), at hvor der afsiges en dom, der vil medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil den domfældte som udgangspunkt ikke kunne få boligstøtte, da brugen af lejligheden ikke opfylder betingelsen om anvendelse til helårsbeboelse.

Det fremgår af punkt 17 i boligstøttevejledningen, at ved enkelte husstandsmedlemmers kortere ophold normalt ikke over 6 måneder uden for hjemmet, eksempelvis i forbindelse med strafafsoning, rekreationsophold eller kortere fravær i uddannelsesøjemed, vil formodningen være for fast ophold.

Det foreslås, at der i § 5 i boligstøtteloven indsættes et stk. 2, hvorefter beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om, hvornår ansøgeren anses for at benytte en bolig her i landet til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, stk. 1, nr. 2, og et medlem af husstanden, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1, anses for at have fast ophold i boligen, når personen er straffri, jf. straffelovens §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, eller personen er i forvaring, er varetægtsfængslet eller er indsat til afsoning af en straf.

Det betyder således, at der vil blive fastsat regler om, at boligstøtteansøgeren anses for at benytte boligen til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, nr. 2, og husstandsmedlemmer anses for at have fast ophold i boligen, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1, i op til 6 måneder i de tilfælde, hvor ansøgeren og husstandsmedlemmer er straffri, jf. §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, varetægtsfængsles, anbringes i varetægtssurrogat, jf. retsplejelovens § 777, eller indsættes til strafafsoning. Baggrunden herfor er, at det vurderes, at der i disse tilfælde vil være en teoretisk mulighed for, at indlæggelsen eller anbringelse vil kunne vare mindre end 6 måneder, og at det derfor ikke på forhånd vides, at opholdet varer mere end end 6 måneder.

Der vil også blive fastsat regler om, at hvis ansøgeren og husstandsmedlemmer idømmes en dom, der på forhånd vides at medføre frihedsberøvelse i mere end 6 måneder, vil ansøgeren som udgangspunkt ikke længere anses for at benytte boligen til helårsbeboelse og husstandsmedlemmer vil som udgangspunkt ikke længere anses for at have fast ophold i boligen fra det tidspunkt, hvor pågældende indsættes til strafafsoning. Idømmes ansøgeren og husstandsmedlemmet forvaring, jf. straffelovens § 70, vil pågældende ligeledes blive anset for at være frihedsberøvet i mere end 6 måneder. Baggrunden herfor er, at det vurderes, at der ikke er en reel mulighed for, at forvaringen varer mindre en 6 måneder. Det skal også ses i lyset af, at der i almindelighed ikke kan antages at være forvaringssager, hvor betingelserne for prøveudskrivning eller endelig ophævelse af forvaringsdommen vil være opfyldt inden for de første 3 år efter domsafsigelsen.

Der vil herudover blive fastsat regler om, at hvis ansøgeren og husstandsmedlemmer idømmes en foranstaltning, jf. straffelovens §§ 68 og 69, og opholder sig på en psykiatrisk afdeling eller institution, eller er varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat uden for egen bopæl i mere end 6 måneder, uden at der på forhånd er viden om længden på opholdet, vil ansøgeren og husstandsmedlemmer som udgangspunkt ikke længere anses for

at benytte boligen til helårsbeboelse, og anses for at have fast ophold i boligen fra det tidspunkt, hvor anbringelsen, indlæggelsen eller varetægtsfængslingen varer længere tid end 6 måneder.

Da det er en betingelse for retten til boligstøtte, at ansøgeren benytter boligen til helårsbeboelse, vil reglerne betyde, at boligstøtteansøgeren beholder retten til boligstøtten i en periode på op til 6 måneder i ovennævnte tilfælde. Ansøgeren vil dog fortsat miste retten til boligstøtte til boligen, såfremt pågældende fraflytter boligen.

Da det endvidere er en betingelse for at blive medregnet ved beregningen af boligstøtte, at personen har fast ophold i boligen, vil reglerne tillige betyde, at husstandsmedlemmer medregnes ved beregningen af boligstøtten i en periode på op til 6 måneder i ovennævnte tilfælde. Hvis et husstandsmedlem fraflytter boligen, vil pågældende ikke længere medregnes ved beregningen af boligstøtten.

For boligstøtteansøgeren og husstandsmedlemmer vil der være tale om 6 sammenhængende måneder.

Som eksempel vil husstandsmedlemmet fortsat anses for at have fast ophold i boligen i en samlet periode på 12 måneder i det tilfælde, at husstandsmedlemmet idømmes en foranstaltning og derefter er indlagt på en psykiatrisk afdeling i 5 måneder, hvorefter pågældende udskrives og på ny opholder sig i boligen i 2 måneder for herefter at blive genindlagt på en psykiatrisk afdeling i 5 måneder.

I de tilfælde, hvor en boligstøtteansøger og et eller flere husstandsmedlemmer har været varetægtsfængslet eller anbragt i varetægtssurrogat, eller er idømt en foranstaltning og har været anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling eller institution i mere end 6 måneder, vil Udbetaling Danmark først kunne træffe afgørelse om, at opholdet i boligen skal anses for ophørt fra den dato, hvor den pågældende har opholdt sig væk fra boligen i længere tid end 6 sammenhængende måneder.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at i de tilfælde, hvor pensionisten bevarer boligydelsen, jf. § 52, stk. 2, i boligstøtteloven, vil pensionisten anses for at benytte boligen som helårsbolig efter § 5, nr.2.

Dette vil indebære, at Udbetaling Danmarks gældende praksis bibeholdes, hvorefter Udbetaling Danmark ikke foretager en selvstændig vurdering af, om pensionisten anvender boligen til helårsbeboelse, så længe pensionisten efter pensionsloven får udbetalt et beløb til dækning af husleje.

De fastsatte regler vil alene vedrører de nævnte målgrupper. Der er således ikke i øvrigt tilsigtet en ændring af gældende praksis af fortolkning af boligstøttelovens §§ 5 og 7, stk. 1, for andre målgrupper.

Ansøgeren vil som hidtil være forpligtet til efter anmodning at fremkomme med enhver oplysning, herunder fremlægge dokumenter, der har betydning for beregningen af boligstøtte, samt oplyse Udbetaling Danmark om alle forhold, der kan medføre nedsættelse eller bortfald af boligstøtten, jf. boligstøttelovens §§ 41, stk. 3 og 43, stk. 3. Dette omfatter også oplysninger om forhold, der vedrører ansøgeren og hustandsmedlemmers faste ophold i boligen, og som har betydning for beregningen af boligstøtten.

Udbetaling Danmark vil fra 1. juli 2026 skulle træffe afgørelse i sager om fast ophold i boligen efter de regler, der fastsættes om, hvornår ansøgeren anses for at benytte en bolig her i landet til helårsbeboelse, jf. boligstøttelovens § 5, stk. 1, nr. 2, og et medlem af husstanden, jf. boligstøttelovens § 7, stk. 1, anses for at have fast ophold i boligen, når personen er straffri, jf. straffelovens §§ 16 eller 69, og idømmes en foranstaltning og anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling eller institution, jf. straffelovens § 68, eller personen er i forvaring, er varetægtsfængslet eller er indsat til afsoning af en straf.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.2.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

Til nr. 1

Efter gældende regler i § 2, stk. 1, nr. 3, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag yder Udbetaling Danmark ordinært børnetilskud for hvert barn under 18 år, når den ene ægtefælle er indsat i institutioner under Kriminalforsorgen ud over 3 måneder, og den anden ægtefælle er enlig.

Det foreslås i § 2, *stk. 1, nr. 3*, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, at der efter »Kriminalforsorgen« indsættes »eller er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdelingsom følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69,«.

Forslaget betyder, at der også ydes ordinært børnetilskud for hvert barn, når den ene ægtefælle er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en behandlings- eller anbringelsesdom efter straffelovens § 68, 2.

pkt., såfremt vedkommende af retten er fundet omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69.

Dette vil ligeledes være tilfældet, såfremt en person, der har begået en strafbar handling, og efter dennes foretagelse, men før dom er afsagt, er kommet i en ikke blot forbigående tilstand af en i § 16 eller § 69 nævnte art, anbringes eller indlægges på en psykiatrisk afdeling som følge af en behandlings- eller anbringelsesdom. Det bemærkes, at retten kan her bestemme, at foranstaltningen skal anvendes indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes, jf. straffelovens § 73.

Med forslaget får børn til personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, ret til ordinært børnetilskud i den periode, hvor der ikke udbetales pension til en forælder på grund af indlæggelsen. Børnene får dermed samme retsstilling som børn til personer, som er indsatte under Kriminalforsorgen.

Til nr. 2

Efter gældende regler i § 2, stk. 1, nr. 5, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag yder Udbetaling Danmark ordinært børnetilskud for hvert barn under 18 år, når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

Efter § 4, stk. 3, nr. 5, kan der endvidere ydes et særligt børnetilskud når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse.

Efter § 4, stk. 5, ydes der et tillæg til det særlige børnetilskud når folkepension til én eller begge af to forældre, der er berettigede til folkepension, ikke udbetales, fordi § 46 i lov om social pension finder anvendelse, jf. stk. 3, nr. 5.

Det foreslås i § 2, stk. 1, nr. 5, § 4, stk. 3, nr. 5, og § 4, stk. 5, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag at ændre »§ 46« til »§§ 45-46«.

Med forslaget får børn til personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom, ret til ordinært, særligt og tillæg til særligt børnetilskud i den periode, hvor der ikke udbetales pension til en forælder på grund af indlæggelsen. Børnene får dermed samme retsstilling som børn til personer, som er indsatte under kriminalforsorgen.

Med forslaget sidestilles reglerne for børnetilskud til børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom med udbetalingsreglerne til børn af personer, som er indsatte under kriminalforsorgen.

Til nr. 3

Efter § 3 i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag fremgår, at der ydes et ekstra børnetilskud, hvis der ydes ordinært børnetilskud efter § 2, nr. 1, nr. 2, eller nr. 3, og indehaveren af forældremyndigheden har barnet hos sig.

Det foreslås i § 3 at ændre § 2, nr. 1, nr. 2, eller nr. 3, til § 2, stk. 1, nr. 1-3.

Med forslaget rettes der op på en fejlagtig henvisning til § 2, nr. 1, nr. 2, eller nr. 3, som er § 2, stk. 1, nr. 1, nr. 2 eller nr. 3. Ligeledes forenkles henvisningen til § 2, stk. 1, nr. 1-3.

Til nr. 4

Af gældende regler i § 8, stk. 7, i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag fremgår, at når den, der har forældremyndigheden over barnet, er indsat i institutioner under kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3, kan børnetilskud efter Udbetaling Danmarks bestemmelse udbetales til den indsattes ægtefælle, såfremt den indsattes særbarn opholder sig hos denne.

Det foreslås i § 8, stk. 7, at ændre »Kriminalforsorgen, jf. § 2, nr. 3« til »kriminalforsorgen eller er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling, som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, jf. lovens § 2, stk. 1, nr. 3«.

Desuden foreslås det to steder efter »den indsattes« at indsætte »anbragtes eller indlagtes«.

Forslaget betyder, at når den, der har forældremyndigheden over barnet anbringes eller indlægges til behandling i retspsykiatrien, kan Udbetaling Danmark bestemme, at det ordinære børnetilskud, der udbetales efter § 2, stk. 1, nr. 3, kan udbetales til den indlagtes ægtefælle, såfremt den indlagtes særbarn opholder sig hos denne.

Med forslaget sidestilles udbetalingsreglerne for børnetilskud til børn af personer, som er indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller en behandlingsdom med udbetalingsreglerne til børn af personer, som er indsatte under Kriminalforsorgen.

Desuden rettes der med forslaget op på en fejlagtig henvisning til § 2, nr. 3, som er § 2, stk. 1, nr. 3.

Til § 6

Det foreslås i *stk. 1*, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2026.

Det foreslås i *stk. 2*, at for personer, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragt eller indlagt på en psykiatrisk afdeling som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som modtager pension efter gældende regler i lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig eller almindelig førtidspension m.v. eller kontanthjælp efter lov om aktiv socialpolitik finder loven først anvendelse, når personen fra den relevante myndighed har fået et varsel på 3 måneder om, at en ydelse stoppes.

Forslaget betyder, at for personer, som på ikrafttrædelsestidspunktet allerede er anbragt eller indlagt og på dette tidspunkt modtager pension eller kontanthjælp under indlæggelsen, kan den udbetalende myndighed først stoppe ydelsen efter et varsel på 3 måneder om, at ydelsen stoppes.

Det foreslås i *stk. 3*, at den psykiatriske afdeling, jf. stk. 2, inden den 1. marts 2026 skal give oplysninger til kommunen om personnummer på personer, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragt eller indlagt på den psykiatriske afdeling som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom efter straffelovens § 68, 2. pkt., hvor retten fandt personen omfattet af straffelovens § 16, stk. 1, 1. eller 3. pkt., eller § 69, og som modtager pension efter lov om social pension eller lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller ydelser efter lov om aktiv socialpolitik, . Kommunen skal underrette Udbetaling Danmark, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark.

Forslaget betyder, at de psykiatriske afdelinger, hvor personer er anbragt eller indlagt som følge af en behandlingsdom, skal underrette kommunerne om personer, som ved lovens ikrafttrædelse er anbragt eller indlagt, hvis personen modtager pension eller kontanthjælp under anbringelsen eller indlæggelsen.

Efter forslaget skal kommunen give meddelelse videre til Udbetaling Danmark, som skal sørge for at stoppe ydelsen i de tilfælde, hvor ydelsen udbetales af Udbetaling Danmark.

Det forudsættes, at kommunen gør brug af sin terminaladgang, jf. § 8 i lov om Udbetaling Danmark, til et register med nødvendige oplysninger om,

hvilke typer af kontante ydelser og økonomiske tilskud borgeren har modtaget de seneste 3 måneder, til vurdering af, om oplysningen skal videregives til Udbetaling Danmark.

De psykiatriske afdelingers underretning af kommunen skal ske inden den 1. marts 2026 således, at kommunen kan nå at give personen et varsel på 3 måneder, jf. stk. 2, inden ydelsen stoppes. Desuden skal kommunen kunne nå at give Udbetaling Danmark besked, når personen modtager en ydelse, der udbetales af Udbetaling Danmark. Ydelserne for personer, som er indlagt på ikrafttrædelsestidspunkt, skal så vidt muligt stoppes inden den 1. juli 2026.

Hvis en psykiatrisk afdeling først efter den 1. marts 2026 underretter kommunen om en person, som var anbragt eller indlagt ved lovens ikrafttrædelse, og som modtager pension eller kontanthjælp, skal personen have et varsel på 3 måneder, jf. stk. 2, før ydelsen kan stoppes.

Det foreslås i *stk. 4*, at den psykiatriske afdeling, jf. stk. 2, kan få terminaladgang til nødvendige oplysninger i indkomstregistret til brug for underretning efter stk. 3 og til brug for vurdering af, om der skal udbetales et beløb til personlige fornødenheder efter § 91 i sundhedsloven.

Forslaget skal sikre, at den psykiatriske afdeling, som skal underrette kommunen inden den 1. marts 2026, jf. stk. 3, kan skaffe sig viden om, hvorvidt personer, der ved lovens ikrafttrædelse er anbragt eller indlagt på afdelingen som følge af en anbringelsesdom eller behandlingsdom, modtager ydelser efter lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. eller lov om aktiv socialpolitik.

Loven gælder ikke for Færøerne eller Grønland, da lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om aktiv socialpolitik ikke gælder for Færøerne eller Grønland og ikke kan sættes i kraft for Færøerne eller Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering		Lovforslaget
		§ 1
		I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:
§ X. ...		1. § X affattes således: »§ X. ...«.
		§ 2
		I lov om ..., jf. lovbekendtgørelse nr. ... af ..., som senest ændret ved lov nr. ... af ..., foretages følgende ændringer:
§ X. ...		1. § X affattes således: »§ X. ...«.